

ANDRZEJ SĄPKOWSKI

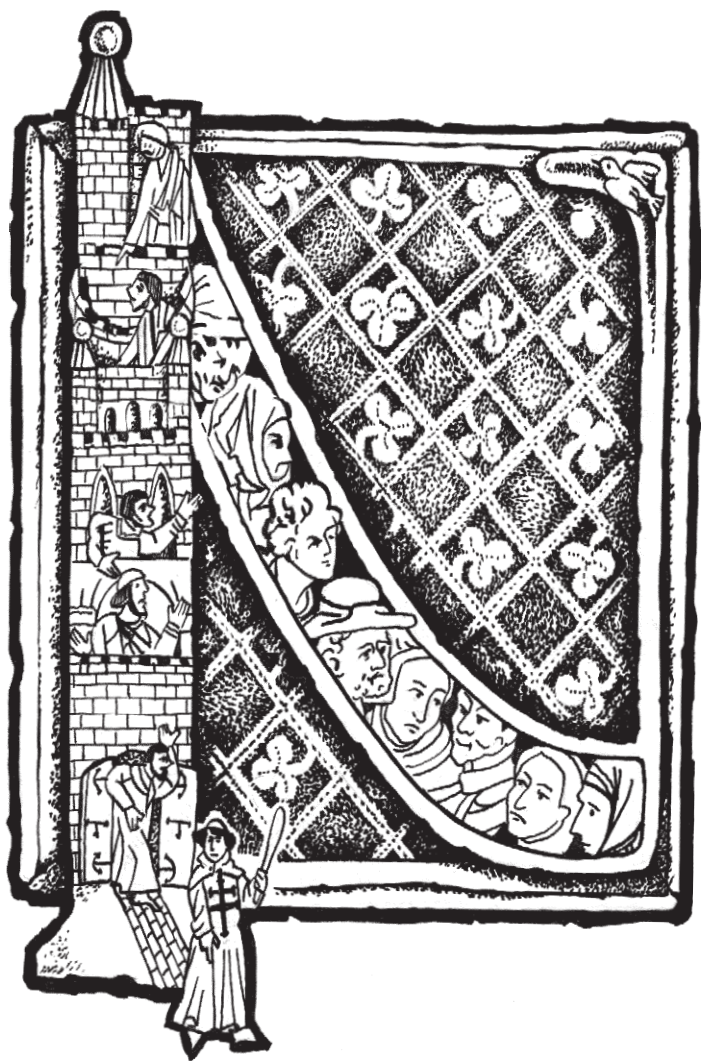
Narrenturm

LEONARDO

LEONARDO
OSTRAVA

ANDRZEJ SAPKOWSKI

Narrenturm

(1. díl trilogie)

LEONARDO
OSTRAVA
2009

Copyright © 2003 by Andrzej Sapkowski
Translation © 2003 by Stanislav Komárek
Cover & Illustrations © 2003 by Jana Komárková
For 3rd Czech Edition © 2009 by Lenka Pilchová – Leonardo

ISBN 978-80-7477-054-8

Konec světa Léta Páně 1420 nenastal. Ačkoliv mnohé nasvědčovalo tomu, že se k němu schyluje.

Nevyplnila se temná proroctví chiliastů, předpovídající příchod Konce zcela přesně na rok 1420, měsíc únor, pondělí po svaté Scholastice. Hle – minulo pondělí, přišlo úterý, po něm středa – a nic. Nenadešly dny Hněvu a Trestu, předznamenávající příchod Božího království. Po tisíci letech nebyl propuštěn Satan z žaláře svého, aby svodil národy na čtyřech

stranách světa. Nezhyňuli všichni hříšníci a odpůrci pravého Boha mečem, ohněm, hladem, krupobitím, zuby šelem, žihadly štírů či jedem hadů. Marně očekávali věrní příchod Mesiášův na horách Tábor, Beránek, Oreb, Sion a Olivetské, bezvýsledně očekávalo nový příchod Kristův *quinque civitas* – v Izaiášově proroctví zmiňovaných pět měst, za něž byla považována města Plzeň, Klatovy, Louny, Slaný a Žatec. Konec světa nepřišel. Svět neshořel v ohni a nezahynul. Přinejmenším ne celý.

Ale i tak bylo veselo.

Ta polévka je vážně výborná. Dobře okořeněná, hustá a mastná. Dávno jsem takovou nejedl. Díky vám, štedří pánové, za pohoštění,

díky i tobě, švarná krčmářko. Rozpakujete se zeptat, jestli neodmítnu pivo? Inu, neodmítnu, napiju se s chutí. *Comedamus tandem, et bibamus, cras enim moriemur.*

Konec světa se roku 1420 nekonal, ani o rok později, ani o dva, ani o tři, ba ani o čtyři. Běh událostí se neměnil. Trvaly války, šířil se hlad, řádily choroby, svou daň si vybírala *mors nigra*. Člověk zabíjel a okrádal bližního svého, požádal jeho manželky a vůbec mu byl vlkem. Židům čas od času uchystal pogrom, kacířům zase hranici. Smrtka s kosou se toulala zemí, po nocích tančili na pohřebišťích kostlivci, inkubus se sápal mezi sevřená stehna spících panen a striga číhala ve tmě na osamělého poutníka. Ďábel nepokrytě zasahoval do věcí vezdejších a proháněl se mezi smrtelníky *tamquam leo rugiens* – jako lev řvoucí, hledající, koho by rozsápal.

Mnoho lidí proslulých a slavných v tom čase zemřelo. Dozajista se též nějací narodili, ale tak už to chodí, že data narození se v kronikách neuvádějí a zaboha si je nikdo nepamatuje, snad kromě matek. A snad kromě případů, kdy mělo novorozeně dvě hlavy. Ovšem datum skonu je vždy jisté – jako do kamene vytesané.

Roku 1421 v pondělí po třetí neděli postní, doživ se zasloužilých let šedesáti, zesnul v Opolí Jan *apellatus* Kropidlo, kníže krve pias-tovské a *episcopus wloclaviensis*. Před smrtí učinil ve prospěch města donaci šesti set hřiven. Povídalo se, že část té sumy byla umírajícím ústně odkázána známému opolskému nevěstinci „U zrzavé kundí“, jež biskup navštěvoval až do poslední chvíle, i když ke konci života už jen coby *voyeur*.

V létě 1422, na přesné datum si již nevzpomenu, umřel ve Vincennes anglický král Jindřich V., vítěz od Azincourtu. O pouhé dva měsíce jej přežil král francouzský Karel VI., posledních pět let zcela pomatený na rozumu. O korunu se hlásil bláznův syn, leč Angličané odmítli jeho nárok uznat. Vždyť i královna vdova Isabela veřejně přiznala, že dauphina Karla počala sice s mužem zdravým na duchu, však mimo lože manželské. A protože pancharti na trůny nemají nárok, byl právoplatným vládcem Francie prohlášen syn Jindřicha V., malý Jindříšek, jemuž v té době bylo pouhých devět měsíců. Regentem se stal chlapcův strýc John Lancaster, vévoda z Bedfordu. Ten společně s Burgundřany držel severní Francii s Paříží, jih pak ovládal dauphin Karel s Armagnaky. A na bojištích po celé Francii ohlodalavali toulaví psi lidské kosti.

Na letnici roku 1423 zemřel na hradě Peñiscole nedaleko Valencie Petr z Luny, vzdoropapež avignonský, vyobcovaný schizmatik, jenž

navzdory rozhodnutí dvou koncilů až do smrti užíval jména Benedikt XIII. a titulu Svatý otec.

Z jiných, kdož v oněch letech odešli na věčnost, je třeba vzpomenout Arnošta Železného Habsburského, vévodu štýrského, pána Korutan, Kraňska, Istrie a Terstu. Z našich rodáků třeba Jana Ratibořského, knížete z krve piastovské a přemyslovské zároveň. Mlád zemřel Václav, *dux Lubiniensis*, a také Jindřich, spolu s bratrem Janem vladař v Minstrberku. V cizině zesnul Jindřich *dictus* Rumpoldus, kníže Hlohova a landfojt Horní Lužice.

Na pravdu Boží se odebral jak Mikuláš Tromba, arcibiskup hnězdenský, muž moudrý a zasloužilý, tak na Malborku Michal Kűchmeister, velmistr řádu německých rytířů Nejsvětější Panny Marie.

No a musím vzpomenout, že umřel také Jakub Pučák zvaný Ryba, mlynář od Bytomí. Pravda, nedosáhl takového věhlasu jako všichni dříve jmenovaní, ale zato jsem ho osobně znal a často s ním popíjel. Což o všech dříve jmenovaných vsutku říci nemohu.

Nezaostávalo tou dobou ani kulturní dění. Zaníceně kázali Bernardin ze Sieny, Jan Kanty i Jan Kapistrán, učili Jean Gerson a Pavel Vlodkovič, psala Christina de Pisan, psal Thomas Hemerken à Kempis. Do své kroniky zaznamenával události doby Vavřinec z Březové. Na východě maloval ikony Andrej Rublov, na západě malovali Tommaso Masaccio a Robert Campin. Hubert van Eyck tehdy ještě tvořil pro kostel svatého Bava v Gentu oltář „Klanění se svatému Beránku“, jež měl po jeho smrti dokončit jeho mladší bratr Jan van Eyck, dvorní malíř Jana Bavorského a Filipa Dobrého. Ve Florencii se v tom čase již pracovalo na stavbě úžasné dvouplášťové kupole chrámu Santa Maria del Fiore, kterou navrhl mistr Pippo Brunelleschi. Ale ani u nás ve Slezsku jsme v tom směru nezaostávali, jak se může každý přesvědčit ve městě Nise, kde mistr Petr z Frankenštejna postavil nadmíru okázalý farní kostel svatého Jakuba. Odtud z Miliče to není daleko, kdo jej dosud nespatriil, má příležitost prohlédnout si jej na vlastní oči.

A v roce 1422 slavil na hradě Lidě honosnou svatbu starý Litvín Jogajla – totiž král polský Vladislav. Za ženu si vzal Soňku Holšanskou, pannu mladičkou, ledva sedmnáctiletou, a tedy o půl století mladší než její královský ženich. Jak se povídalo, dívinka ta oslňovala více svojí krásou nežli ctností. Z toho později vznikla spousta potíží. A Jagello, jako by zapomněl, že mladou ženušku není radno zanedbávat, se již na počátku léta vypravil do Pruska na křižáky. Kűchmeisterův nástupce, nový velmistr řádu Pavel z Russdorfu, měl tak záhy po svém zvolení možnost poznat sílu polských zbraní –

a byla to tvrdá lekce. Těžko odhadnout, jak se starochovi dařilo v Soňčině loži, ale když šlo o to napráskat teutonským rytířům, na to byl Jagello čiperný až až.

Těž v Českém království se udála spousta věcí závažných. Mocné bylo tam hnutí lidu, veliké válčení a veliké krveprolévání. Do podrobností však zabíhat nemíním... Odpusťte starému člověku, ale strach je vlastností lidskou a už nejednomu člověku šlo o krk skrze nerozvážné slovo. Na vašich erbech, páni, vidím polská znamení – Nalenče a Habdanky, na vašich, urození Čechové, kohouty vладыků z Dobré Vody i šípy Benedů z Nečtin. Ty, pane rytíři, jsi přece Zettritz, po našem Cetric, jak poznávám dle zubří hlavy ve tvém erb. A tvoje šachovnice a gryfy, vznešený cizince, nedovedu ani nikam zařadit. Navíc nemohu vyloučit, že ty, žebravý bratře svatého Františka, nedonášíš Svatému oficiu. Že donášíte vy, *fratres Dominicanes*, o tom není pochyb. Zajisté všichni pochopíte, že v tak různorodé společnosti nebudu mlátit pantem o českých záležitostech, to by bylo zpropadeně neopatrné. Vždyť nemám tušení, kdo z vás stojí za Albrechtem Habsburským, a kdo za polským králem a králevicem. Kdo je přívržencem Menharta z Hradce a Oldřicha z Rožmberka, kdo naopak Hynce Ptáčka z Pirkštejna a Jana Koldy ze Žampachu. Kdo podporuje vojvodu Spytka mladšího z Melštýna, a kdo biskupa Olešnického. Z podobných důvodů jsem už několikrát dostal pořádnou nakládačku a po tom se mi vůbec nestýská. Jestli řeknu, že v těch časech, o nichž vyprávím, stateční Češi rozprášili tři pyšné papežské kuciáty a mlátili Němčoury jako žito, schytám od jedněch. Když povím, že v bitvách u Vítkova a Vyšehradu a Žatce a Německého Brodu porazili bídní kacíři křížová vojska s pomocí d'ábelskou, pustí se do mne druzí. Proto se omezím na pokud možno nezaujaté vyličení událostí, jak se říká: *sine ira et studio*, stručně, věcně a bez komentářů.

Vezmu to zkrátka: Když na podzim roku 1420 odmítl polský král Vladislav českou korunu, kterou mu husité nabídli, spekulovalo se, že by ji mohl dostat litevský *dux* Vitold, kterému se odjakživa chtělo kralovat. Aby ale římského krále a římského papeže příliš neprovokovali, vyslali Jagellonci do Čech pro začátek pouze mladého Vitoldova synovce Zikmunda, syna Korybutova, jenž dorazil v čele pěti tisíc polských rytířů do Prahy na svatého Stanislava roku 1422. Jak se dalo čekat, Lucemburk a Odo Colonna čili papež Martin V. se tak rozzuřili, že už na Tři krále příštího roku se musel Korybutovič vrátit na Litvu. Jenže následujícího roku na

svátek Navštívení Panny Marie byl opět v Praze. Tentokrát navzdory Jagellovi a Vitoldovi, navzdory římskému králi Zikmundovi, navzdory papeži – a tedy jako samozvanec a vetřelec. A jeho doprovod se už nepočítal na tisíce, nýbrž jenom na stovky jemu podobných dobrodruhů.

V Praze zatím povstání jako bájný Saturnus požíralo vlastní děti a jedna strana se rvala s druhou. Radikální kazatel Jan ze Želiva byl sťat v pondělí po neděli *Reminiscere* roku 1422 a již v máji téhož roku byl oplakáván ve všech pražských chrámech coby mučedník. Zpupně se též postavila zlatá Praha Táboru, leč tady padla kosa na kámen – totiž na Jana Žižku, vojevůdce nejznamenitějšího. Léta Páně 1424 druhého dne po červnových nonách uštědřil Žižka u Malešova Pražanům takovou krvavou lekci, že v Praze přibýlo po té bitvě mnoho přemnoho vdov a sirotků.

Snad i slzy těch nevinných sirotků způsobily, že zanedlouho potom, ve středu před svatým Havlem, před Přibyslaví u moravské hranice skonal slavný Jan Žižka z Trocnova a později z Kalicha. Byv pohřben v Hradci Králové, tam tělo jeho leží. A jako dříve mnozí plakali kvůli němu, tehdy mnozí plakali pro něj, že jeho odchodem osiřeli. A od toho času si říkali sirotci...

To si zajisté všichni pamatujete, odehrálo se to celkem nedávno. A přece se nám všem zdá, že se v té době psaly dějiny. Víte, panstvo, jak se pozná taková dějinná doba? Že se najednou a závratně rychle děje spousta věcí. Tehdy se dělo hodně věcí a jedna událost stíhala druhou.

Jen konec světa, jak vidíme, nenastal. Třebaže mnohé nasvědčovalo tomu, že se k němu schyluje. Přišly přece, jak to tvrdila proctví, veliké války a veliké rány na všechno křesťanstvo a spousta lidí sešla ze světa smrtí násilnou. Zdálo se, že sám Bůh si žádá, aby příchod nového řádu věcí předcházelo zničení řádu starého. Že se blíží apokalypsa, že šelma vystoupí z hlubin, kteráž bude mítí sedm hlav a deset rohů a že čtyři strašliví jezdcí budou cválat zpustošenou zemí v dýmu požárů. Že co nevidět zatroubí trouby andělské a budou zlomeny pečeti. Že nebesa budou dštít oheň a z jejich klenby spadne hvězda jménem Pelyněk, která otráví třetinu řek a studnic vod po vší zemi.

Hrůza člověka kolikrát obcházela, až se mu, s prominutím, zadnice svírala. Inu, byly to zlé časy, leč má-li ctěné panstvo zájem, mohu o nich vyprávět. Jenom tak pro zahrnutí dlouhé chvíle, dokud se nepřezene ta slotka, co nás tady v krčmě zadržela. Budu vyprávět o těch časech i o lidech, kteří tenkrát žili, jakož i o takových, kdož tenkrát

žili, však lidmi nebyli. O tom, kterak jedni i druzí snášeli rány, jimiž je ta neklidná doba stíhala. Kterak se potýkali s nepřízní osudu i sami se sebou.

Ten příběh začíná líbezně a utěšeně, rozkošně a vášnivě – vzrušujícími milostnými hrátkami. Necht' vás to však, vzácní posluchači, neoklame...

Kapitola první

ve které má čtenář možnost poznat Reinmara z Bělavy zvaného Reynevan, a to hned z několika jeho silných stránek současně, mezi něž je možno započítat znalost *ars amandi*, Starého zákona a jízdy koňmo. Kapitola pojednává rovněž o Burgundsku – jak zešíroka, tak do hloubky.

Otevřeným okénkem světničky bylo na pozadí po nedávné bouřce ještě ztemnělého nebe vidět tři věže: nejbližší na radnici, vedle ní vysokou a štíhlou zvonici kostela svatého Jakuba a o kus dále válcovitou hlásku knížecího hradu. Kolem kostelní věže poletovaly vlaštovky vyplašené nedávným vyzváněním. Při bouři byly také zvony kostelů Nejsvětější Panny

Marie a Božího těla, jejich věže však z okénka v zadním traktu kláštera a hospice augustiniánů vidět nebyly.

Byl čas sexty – poledního modlení. Řeholníci začali *Deus in auditorium*. A Reinmar de Bielau zvaný Reynevan políbil rozpálené rameno

Adély von Sterza, vymanil se z její náruče a ulehl po jejím boku na potem zvlhlé prostěradlo.

Přes klášterní zeď sem z města doléhal křik, rachot povozů, dunění prázdných sudů a řinkot měděného i cínového nádobí. Byla středa, den trhu, na který do Olešnice pravidelně přijížděly a přicházely houfy kupců i kupujících.

*Memento, salutis Auctor
quedi nostri quondam corporis
ex illibata virgine
nascendo, formam sumpseris.
Maria mater gratiae,
mater misericordiae,
tu nos ab hoste protege,
et hora mortis suscipe...*

Už zpívají hymnus, pomyslel si Reynevan a paží objal z dalekého Burgundska pocházející choť rytíře Gelfrada von Sterza. Hymnus. Jak rychle pomíjejí chvílky štěstí. Člověk by si přál, aby trvaly věčně, leč ony odletí jako prchavý sen...

„Reynevane... *Mon amour*... Můj sladký...“

Adéla dychtivě a náruživě přerušila jeho ospalou melancholií. Též si uvědomovala, jak čas utíká, ale zjevně jej nehodlala ztrácet filosofickými úvahami.

Adéla byla docela nahá. Nahá jako prst.

Jiný kraj, jiný mrav, přemítal Reynevan, jak zajímavé, ba vzrušující může být poznávání světa a lidí. Kupříkladu Slezanky a Němky, když už k tomu dojde, si nikdy nenechají vyhrnout košile výše než k pupku. Polky a Češky si je ochotně vyhrnují samy a až nad prsa, ale ani za nic je nesvléknou úplně. A Burgundanky, ach, ty ze sebe v mžiku shazují vše, jejich žhavá vášnivost, jak se zdá, nesnese na těle ani hadřík. Jak krásná země musí být to Burgundsko, jak nádherný kraj. Tyčící se hory, povlovné pahorky. A doliny...

„Ach, aaach, *mon amour*...“ vzdychala Adéla, tisknouc se k Reynevanovým dlaním celou svou burgundskou krajinou.

Mezi námi, Reynevanovi bylo teprve třiaadvacet let a přílišným znalcem světa rozhodně nebyl. Znal málo Češek, ještě méně Slezanek a Němek, jednu Polku, jednu Cikánku, a pokud jde o jiné národy, jednou dostal košem od Maďarky. Jeho erotické zkušenosti nebyly nikterak impozantní – ani kvantitativně, ani kvalitativně. Ovšem i tak byl na ně patřičně hrdý. Jako každý žlázami ovládaný cucák se pova-

žoval za nepřekonatelného svůdce a milovníka, před nímž něžné pohlaví neukryje žádné tajemství. Po pravdě řečeno: dosavadních jedenáct dostaveníček s Adélou von Sterza naučilo Reynevana o *ars amandi* více než celé tři roky studií v Praze. Přitom se nedovtípil, že Burgund'anka vlastně učí jeho, byl si jist, že z jeho strany jde o vrozené nadání.

*Ad te levavi oculos meos
qui habitas in caelis
Ecce sicut oculi servorum
ad manum dominorum suorum.
Sicut oculi ancillae in manibus dominae suae
ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum,
Donec misereatur nostri
Miserere nostri Domine...*

Adéla chytila Reynevana za krk a strhla ho na sebe. Reynevan popadl to, co bylo třeba, a miloval ji. Miloval ji, a jako by to nestačilo – šeptal jí do ouška vyznání své vroucné lásky. Byl šťasten. Nesmírně šťasten.

*

Za své štěstí Reynevan vděčil, samozřejmě nepřimo, církevním svět-cům. Bylo to tak:

Jako pokání za hříchy, jež byly známy výlučně jemu a jeho zpo-vědníkovi, slíbil slezský rytíř Gelfrad von Sterza vykonat pouť ke hrobu svatého Jakuba. Cestou však změnil plány. Dospěl k názoru, že do Compostely je příliš daleko a poněvadž přímluva svatého Jiljí není také k zahození, bude úplně stačit pouť do Saint-Gilles. Ale ani toto poutní místo mu nebylo souzeno navštívit. Dospěl pouze do Dijonu, kde se náhodou seznámil s překrásnou, teprve šestnáctiletou Burgund'ankou Adélou de Beauvoisin. Dívka, jež Gelfrada zcela okouzila, byla sirota, měla pouze dva bratry, povaleče a darmojedy, kteří ji bez velkých cavyků provdali za cizího rytíře. I když podle vědomostí obou bratrů leželo Slezsko někde mezi Eufratem a Tigridem, byl pro ně Šterca ideálním švagrem: nezajímal se o dědictví po rodičích, a dokonce ani o věno. A tak se burgundská kráska dostala do Heinrichsdorfu, obce poblíž Minstrberka, která byla v držení jejího manžela. A právě v Minstrberku padla do oka Reinmarovi z Bělavý. A on jí.

„Aaach!“ vykřikla Adéla a zapletla nohy na Reynevanových zádech.
„Aaaaa-ách!“

Nikdy by k tomu áchání nedošlo, všechno by skončilo u vláčných pohledů a kradmých gest, kdyby nebylo třetího světce, jmenovitě Jiřího. Na svatého Jiří roku 1422 se totiž Gelfrad ze Šterců vydal s houfem dalších křížáků na válečnou výpravu proti husitům, zorganizovanou braniborským kurfirtem a míšeňským markrabětem. Valného úspěchu tehdy křížáci nedosáhli, jen co je pravda, vpadli do Čech a horempádem se odtamtud zase stáhli. Ačkoliv se střetu s husity vyhnuli, i tak došlo k obětem. Jednou z nich byl i křížák Gelfrad von Sterza, který si při pádu z koně zlomil nohu tak ošklivě, že se až dosud, jak vyplývalo z dopisu, který poslal rodině, musel léčit někde v Pleissenlandu. A tak se slaměná vdova Adéla, přebývající mezitím u manželových příbuzných v Běrutově, mohla bez překážek scházet s Reinmarem z Bělavy v jeho podkrovní světničce v komplexu olešnického kláštera, nedaleko špitálu, kde Reynevan pracoval.

*

Mniši v chrámu Božího těla začali zpívat druhý z předepsaných žalmů. Musíme si pospíšit, zalitoval v duchu Reynevan. Při *capitulum*, nejpozději při *kyrie* musí Adéla opustit hospic. Nikdo ji tady nesmí zahlédnout.

*Benedictus Dominus
qui non dedit nos
in captionem dentobus eorum.
Anima nostra sicut passer erepta est
de laqueo venantium...*

Reynevan políbil Adélu na břicho, načež se zhluboka nadechl a inspirován zpěvem vnořil tvář do henny a nardu, prustvorce a skořice, do vůně stromová kadidlového, myrrhy a aloe a všech balzámů nejvzácnějších. Adéla se prohnula jako luk, vztáhla ruce, vjela mu prsty do vlasů a jemnými pohyby beder vycházela vstříc jeho biblickým zájmům.

„Ach, aaaaach... *Mon amour... Mon magicien...* Božský chlapec... Čaroději...“

*Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion
non commovebitur in aeternum,
qui habitat in Hierusalem...*

Už třetí žalm, uvědomil si Reynevan. Jak rychle pomíjejí chvílky štěstí...

„*Reveretere...*“ zamručel a zvedl se na kolena. „Otoč se, otoč, Šulamitko.“

Adéla se otočila, klekla si a předklonila se, pevně se chytila pelesti postele a vystavila milenci na odív veškerou krásu svého reversu. Afrodité Kallipygos, pomyslel si, když se k ní blížil. Erotické antické přirovnání způsobilo, že se k ní přiblížil jako svatý Jiří ženoucí se s napřaženým kopím na draka ze Silény. Kleče za milenkou jako král Šalomoun u trůnu z cedru libánského, popadl ji oběma rukama za vinice Engaddi.

„Ke klisně vozu faraónova,“ šeptal, líbaje ji na šíji, „tě připodobním, přítelkyně má.“

Připodobnil. Adéla vykřikla skrze zaťaté zuby. Reynevan zvolna klouzal dlaněmi po potem zmáčených bocích, vyšplhal na palmu a zmocnil se jejích plodů. Žena pohodila hlavou jako klisna před skokem přes překážku.

*Quia non relinquet Dominus virgam peccatorum
super sortem iustorum
ut non extendant iusti
ad iniquitatem manus suas...*

Adéliny prsy poskakovaly v Reynevanových dlaních jako dvě kolouškové, blíženců gazelích. Jednu ruku pak vsunul pod její granátový háj.

„*Duo... ubera tua...*“ sténal, „*sicut duo... hinuli capreae gemelli... qui pascuntur... in liliis... Umbilicus tuus crater... tornatilis numquam... indigens poculis... Venter tuus... sicut acervus... tritici vallatus liliis...*“

„Ach... aaach... aaaaach...“ kontrapunktovala latiny neznalá Burgund'anka.

*Gloria Patri, et Filio et Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, et nunc, et semper
et in saecula saeculorum, Amen.
Alleluia!*

Mniši zpívali. A Reinmar z Bělavy, líbaje šíji Adély von Sterza, uháněl přes hory a přenášel se přes pahorky – *saliens in montibus, transiliens colles*, podoben mladému jelenu na horách Béter. *Super montes aromatum.*

Vyražené dveře se s rachotem rozletěly dokořán, ze zdi vytržená skoba vystřelila oknem ven. Adéla tence, pronikavě vykřikla. Do místnosti vpadli bratři Štercové. Na první pohled bylo jasné, že nepřišli na přátelskou návštěvu.

Reynevan se skutálel z lůžka a částečně jím chráněn od vetřelců popadl svoje šaty a začal se chvatně oblékat. Z větší míry se mu to povedlo, hlavně proto, že počáteční útok Šterců směřoval na jejich švagrovou.

„Ty kurvo!“ řval Morold von Sterza a vlekl nahou Adélu z postele. „Ty mrzká děvko!“

„Mrcho nestydatá!“ připojil se jeho starší bratr Wittich. Zato Wolfher, nejstarší po Gelfradovi, ani neotevřel ústa, vztekem docela ztratil řeč. Rozmáchl se a uhodil Adélu do obličeje. Žena zajechla. Wolfher jí přidal, tentokrát z druhé strany.

„Neopovažuj se ji bít, Šterco!“ vykřikl Reynevan, ale hlas se mu třásl pocitem bezmoci a bezbrannosti, vyvolaným jen napůl nataženými nohavicemi. „Neopovaž se, slyšíš?“

Jeho křik se nemínil účinkem, byť jiným, než zamýšlel. Wolfher a Wittich rázem zapoměli na neřestnou švagrovou, skočili po Reynevanovi a zasypali ho ranami a kopanci. Ani se nebránil, jen se přikrčil, stáhl hlavu mezi ramena a vytrvale se snažil obléci si kalhoty – jako by to ani nebyla součást běžného oblečení, ale nějaká kouzelná zbroj, schopná uchránit ho před ranami, podobně jako bájná zbroj Aistolfova neb Amadisova. Koutkem oka zahlédl, jak Wittich tasil nůž. Adéla zakvílela.

„Počkej,“ zarazil bratra Wolfher. „Tady ne.“

Reynevan se zvedl na kolena. Rozzuřený Wittich s tváří bílou jako vápno přiskočil a úderem pěsti ho srazil zpátky na podlahu. Adéla křičela, až v uších zaléhalo. Křik se utrhl, když ji Morold uhodil přes ústa a škulb za vlasy.

„Nebijte ji...“ zachrčel Reynevan. „Nebijte ji, lotři!“

„Ty psí synu!“ zahulákal Wittich. „Jen počkej!“

Rozmáchl se a udeřil, kopl jednou, podruhé. Při třetím kopanci ho Wolfher zadržel.

„Tady ne,“ zopakoval klidně, byl to však zlověstný klid. „Na dvůr s ním. Bereme ho do Běrutova. Tu couru taky.“

„Jsem nevinná!“ zasténala Adéla. „On mě uhranul! Očaroval! Je to černokněžník! *Le sorcier! Le diab...*“

Morold ji umlčel další ranou.

„Ztichni, běhno,“ zavrčel. „Ještě dostaneš možnost si zakřičet. Postaráme se o to.“

„Neopovažte se ji bít,“ zasípal Reynevan.

„Tobě taky,“ poznamenal s hrozivým klidem Wolfher, „dáme možnost zaspívat, kohoutku. Na dvůr s nimi!“

Z pavlače vedly strmé schody. Štercové z nich Reynevana jednoduše shodili, mladík se skutálel na podestu a cestou polámal část dřevěného zábradlí. Než se stačil zvednout, opět ho popadli a svrhli rovnou na nádvoří, do prachu mezi šišky koňského trusu.

„Vida, vida,“ ozval se od koní nejmladší ze Šterců Niklas, ještě výrostek. „Kdopak nám to sem spadl z nebe? Není to náhodou Reinmar Bielau?“

„Důležitý učený Bielau,“ zachechtal se nad v prachu se plazícím Reynevanem kumpán a příbuzný Šterců Jenč z Knobelsdorfu přezdívaný Sýček. „Drzý přemoudřelý Bielau.“

„Podělaný básník,“ přisadil si Dieter Haxt, další přítel rodiny. „Slezský Abélard.“

„Abychom mu dokázali, že i my jsme vzdělanci,“ promluvil nevzrušeně po schodišti scházející Wolfher, „uděláme mu totéž, co udělali Abélardovi, když ho načapali u Heloisy. Nachlup to samé. Jak se ti zamlouvá stát se kapounem, Bělavo?“

„Běž do hajzlu, Šterco!“

„Co? Cóóó?“ Třebaže se to zdálo nemožné, zbledl Wolfher ještě více. „Kohoutek si dovoluje otevírat zobák? Zkouší kokrhat? Podej mi bič, Jenči!“

„Nebij ho!“ rozkřikla se zcela neočekávaně Adéla, scházející po schodech na dvůr a oblečená zatím jen částečně. „Nebij ho! Nebo všem povím, jaký jsi! Žes mě ty sám obtěžoval, osahával a k nevěře nutil! Za bratrovými zády! Žes mi vyhrožoval pomstou, kdybych to chtěla prozradit! Proto jsi teď takový... Takový...“

Nepřipomněla si vhodné německé slovo, a tak vyšla celá její tiráda vniveč. Wolfher se jen zasmál.

„To zrovna,“ vyštěkl. „Kdo by poslouchal pomluvy francouzské kuběny? Býkovec, Sýčku!“

Na opačné straně nádvoří se začernaly augustiniánské hábity.

„Co se to tady děje?“ zvolal převor Erazim Steinkeller, hubený, v obličejí zažloutlý stařík. „Co za hanebnost zde tropíte, křesťané?“

„Vari odtud!“ zařval Morold, práskaje býkovec. „Táhněte si po svých, oholené hlavy. Vraťte se k žaltáři a nestrkejte rypáky do rytířských záležitostí, sic po nich dostanete, černoprdeláci!“

„Pane,“ sepjál převor stařeckými skvrnami pokryté ruce, „odpusť jim, neboť nevědí, co činí. *In nomine Patris, et Filii...*“

„Morolde, Wittichu, sem s tou děvkou!“ zavelel Wolfher. „Jenči, Dítě, vy spoutejte toho zmetka!“

„Co kdybychom,“ navrhl až dosud mlčící Stefan Rotkirch, další přítel domu Šterců, „ho aspoň kousek, kousíček vláčeli za koněm?“

„To by šlo. Ale prvně ho trochu pošimrám karabáčem.“

Wolfher se rozpřáhl na ležícího Reynevana, ale neudeřil. Za ruku s bičem ho chytil bratr Inocenc. Bratr Inocenc byl muž vysokého vzrůstu a mocných ramen, což nedokázal zamaskovat ani pokornou přihrbeností. Jeho hmat znehybnil rytířovu paži jako železný svěrák.

Šterca sprostě zaklel, vytrhl se a prudce do mnicha strčil. S podobným úspěchem, jako kdyby chtěl odstrčit věž olešnického hradu. Hromotlukovo řeholní jméno *Innocentius* – Nevinný bylo jeho spolubratry s oblibou pozměňováno na *Insolentius* – Troufalec. Teď se ani nezachvěl. Ihned však do Wolfhera strčil na oplátku – až rytíř odletěl přes čtvrt nádvoří a převrátil se na hromadu kompostu.

Na okamžik zavládlo ticho. Pak se všichni vrhli na olbřimího mnicha. Sýček, jenž byl ke své smůle nejrychlejší, dostal do zubů a svalil se na zem jako podřátý. Morold Šterca dostal přes ucho pouze otevřenou dlaní, přesto odvrávoral s nepřítomným pohledem stranou. Ostatní vylezli na siláka jako mravenci, postava v černém hábitu takřka zmizela v krupobití ran a kopanců. Ovšem bratr *Insolentius*, třebaže krutě bit, oplácel neméně tvrdě a zdaleka ne po křesťansku – a už vůbec ne dle pokorné regule svatého Augustina.

To rozrušilo dokonce i staříckého převora. Zrudl jako vlčí mák, zarval jako lev a vrhl se do bitevní vřavy.

„*Pax!*“ křičel a mlátil napravo nalevo palisandrovým krucifixem. „*Pax! Vobiscum!* Miluj bližního svého... *Proximum tuum... sicut te ipsum... Čubčí syni!*“

Dieter Haxt se po něm ohnal pěstí. Stařec vykopl nohama, jeho sandály vyletěly do vzduchu po neuvěřitelných trajektoriích. Augustiniáni se dali do křiku, několik horkých hlav nevydrželo a pustilo se do boje. Na nádvoří kláštera se rozpoutala nevídaná rvačka.

Mezitím se vzpamatoval Wolfher Šterca, tasil meč a hrozilo, že poteče krev. Avšak Reynevan, kterému se již také podařilo vstát, jej praštil do týla rukojetí býkovce, jež zvedl ze země. Šterca se popadl za hlavu a otočil se, v tu chvíli ho Reynevan švihl karabáčem přes obličej. Wolfher upadl, Reynevan se rozběhl ke koním.

„Adélo! Sem! Ke mně!“

Adéla se ani nepohnula a v její tváři se zračila udivující netečnost. Reynevan se vyhoupl do sedla. Kůň zařehotal a zatančil na místě.

„Adélóóó!“

Morold, Wittich, Haxt a Knobelsdorf se už hnali k němu. Reynevan obrátil koně, pronikavě hvízdal a pobídl ho do cvalu. Rovnou k otevřené bráně.

„Za ním!“ zaryčel Wolfher. „Na koně a za ním!“

Nejdříve Reynevana napadlo zamířit k Mariánské bráně a uniknout z města do Spalických lesů, k bráně vedoucí Kravská ulice však byla neprostopupně ucpaná povozy. Pobízený kůň nicméně projevil vlastní iniciativu, a než se jeho jezdec zorientoval, měl už namířeno směrem k rynku. Zpod kopyt stříkalo bláto, kolemjdoucí uskakovali stranou, Reynevan se nemusel ani ohlížet, aby mu bylo jasné, že pronásledovatelé jsou mu v patách. Za sebou slyšel dusot kopyt, ržání koní, hulákání Šterců a proklínání poražených chodců.

Kopl koně patami do slabin, v trysku povalil pekařského uředníka nesoucího velký koš. Calty, housky a žemle se rozsypaly do bláta a vzápětí je v něm rozdupaly podkovy koní pronásledovatelů. Reynevan se neohlížel zpět, jeho oči se nemohly odpoutat od toho, co spatřil vpředu. Takřka celou uličku před ním zatarasila kára tažená sedlákem v beranici a vysoko naložená chrastím. Zůstal jen úzký průjezd, jenže právě tam dřepěl na zemi kroužek polonahých, špinavých dětí, vyhrabávajících na tom místě z hnoje něco náramně zajímavého.

„Máme tě, Bielau!“ zachechtal se vzadu Wolfher Šterca, který už zahlédl, co stojí v cestě.

Kůň se řítit uličkou, že nebyla naděje ho zastavit, Reynevan vtiskl tvář do hřívy a zavřel oči. Proto neviděl, jak se vyplašená děcka s rychlostí a hbitostí městských krys rozprchla na všechny strany. Neviděl, že sedlák, kolem něhož se přehnal jako víchř, se vyděšeně obrátil na místě – současně zatáhl za oj a tím pádem pootočil celý dvoukolák. Štercové na něj najeli. Jenč Knobelsdorf vyletěl ze sedla a smetl z káry polovinu chrastí.

Reynevan se přehnal Svatojánskou mezi rathauzem a purkmistrovým domem a vyjel na rynek. Potíž byla v tom, že rozlehlý olešnický rynek byl plný lidí. Rozpoutal se příšerný zmatek. Reynevan nabral směr na čtverhrannou věž nad Olavskou bránou a vjel cvalem mezi lidi, koně, voly, prasata, vozy a káry, zanechávaje za sebou nepopsatelnou spoušť. Lidé křičeli, kleli a nadávali, skot bučel, brav kvičel, stánky, šátory a pulty trhovců se hroutily a převracely, na zem se sypalo nejrozmanitější zboží: hrnce, mísy a džbány, motyky, pohrabáče, rybářské vrše, ovčí rouna, plstěné čapky, dřevěné lžice, lojové svíčky, kožené škorňe, lýčené láptě a třebaš i hlinění pískací kohouti. Znehodnocení pod nohama lidí a zvířat podléhaly rovněž potraviny:

vejce, sýry, pečivo, luštěniny, mrkev, tuřín, cibule, ba dokonce živí raci. V povětří vířilo peří, rozléhalo se kvokání a kejhání domácího ptactva. A Reynevana zatvrzele stíhající Štercové dovršovali dílo zkázy.

Reynevanovu koni přeletěla těsně před nosem husa, splašené zvíře uskočilo stranou, vrazilo do vozíku s rybami a převrátilo plnou káď. Rozzuřený rybář se ohnal násadou podběráku, chybil jezce, ale zasažil koně. Kůň zařehotal a vyhodil zadkem, až převrátil pultík s nitěmi, tkanicemi, stuhami a kalouny. Pár okamžiků tančil na místě v kluzké a páchnoucí vrstvě cejnů, plotic a karasů, zpestřené různobarevnými klubičky a špulkami. Reynevan se udržel v sedle jen zázrakem. Koutkem oka zahlédl, jak se k němu hrne kalounkářka se sekerou v ruce – sám bůh ví, k čemu jí ten nástroj sloužil v jejím obchodě. Reynevan vyplivl na rty přilepené husí peří, zkontroloval koně a namířil s ním k Řeznické uličce, odkud, jak věděl, bylo k Olavské bráně jen pár kroků.

„Utrhnu ti koule, Bělavo!“ řval vzadu Wolfher Šterca. „Utrhnu a nacpu ti je do chřtánu!“

„Polib mi prdel!“

Pronásledovatelé zůstali už jen čtyři, Rotkircha strhli z koně a zmlátili rozběsnění trhovci. Reynevan letěl jako šíp uličkou za nohy visících, stažených a vykuchaných ovcí a telat, zavěšených čtvrtek dobytčat a vepřů. Řezníci se mu klidili z cesty, ale i tak porazil jednoho, který nesl na rameni hovězí kýtu. Muž se svalil pod nohy Wittichova koně, ten se vzepjal, a v tu chvíli do něj vrazil kůň Wolfherův. Wittich sletěl z koňského hřbetu rovnou na řeznický stůl, hubou do plic, žaludků a střev. Jeho starší bratr mu spadl na záda, ale noha mu zůstala ve třmenu a kůň ho vytáhl přes porážku ven na ulici – olepeného zvířecími výkaly, chlupy, krví a blátem.

Reynevan bleskově sklonil hlavu, aby mohl projet pod dřevěným vývěsním štítem s namalovanou prasečí hlavou. Uprchlíkovi v patách byl Dieter Haxt, který se ale už schýlit nestačil, deska s kontrfektem rozesmátého čuníka ho udeřila naplno do čela, až to zadunělo. Haxt se převrátil přes koňský zadek a spadl na hromadu odpadků. Reynevan se konečně odvážil ohlédnout, stíhal ho už pouze Niklas.

Tryskem vyrazil z uličky masných krámů na plácek, kde pracovali jircháři a koželuzi. Když se náhle bezprostředně před ním objevil rám ověšený mokřými kůžemi, nezaváhal a přinutil koně ke skoku. Kůň skočil, Reynevan nespadol – opět jen zázrakem.

Niklas takové štěstí neměl. Jeho kůň se zalekl skoku, zarazil se, uklouzl na vlhké a mastné dlažbě a narazil do rámu. Nejmladší Šter-

ca mu přeletěl přes hlavu. Velmi, velmi nešťastně. Břichem a slabinami přímo na ostří mizdřící skobly, kterou zde měli koželuzi připravenou k oškrabování blan z kůží.

Nejprve si Niklas ani neuvědomil, co se mu stalo, vyskočil na nohy, přikročil ke koni a chytil uzdu. Zvíře zafrkalo a ustoupilo před ním, pod Niklasem se podlomila kolena a pár kroků klouzal po zemi za couvajícím, panicky frkajícím koněm. Konečně zraněný jinoch pustil uzdu a pokusil se postavit. Uvědomil si, že něco není v pořádku, pohlédl na svoje břicho. A vykřikl.

Klečel v rychle rostoucí kaluži krve.

Přijel Dieter Haxt, zadržel koně a seskočil na zem. Totéž udělali v následující chvíli Wolfher a Wittich Štercové.

Chlapec ztěžka usedl. Díval se na své břicho. Ještě jednou vykřikl a rozplakal se. Oči mu zahalila mlha. Krev unikající z jeho těla se mísila s krví ráno poražených prasat a volů.

„Niklasiiii!!!“

Niklas von Sterza zakašlal, zalkl se krví. A zemřel.

„Už jsi mrtvý, Reinmare Bielau!“ zařval směrem k bráně sinalý Wolfher Šterca. „Dopadnu tě a zabiju, zničím tě, vyhubím celý tvůj prokletý rod! Celý rod, slyšíš?!“

Reynevan neslyšel. Podkovy jeho koně právě duněly na dubových fošnách padacího mostu. Opouštěl Olešnici a prchal na jih, na vratislavskou cestu.

Kapitola druhá

ve které se čtenář dovídá o Reynevanovi ještě více, a totiž z rozhovorů, jež o něm vedou různí lidé, jak jemu příznivě naklonění, tak i nevražící. Zatím Reynevan bloudí olešnickými lesy. Popis jeho bloudění si autor ponechal pro sebe, čtenář je tedy *nolens volens* odkázán na vlastní představivost.

„Posad'te se, pánové, sem ke stolu,“ vyzval konšely Bartoloměj Sachs, purkmistr města Olešnice. „Co bych vám nabídl. Z vín, abych pravdu řekl, nemám nic, čím bych vás mohl uctít. Zato pivo, hohó, právě dnes mi přivezli ze Svídnice prvotřídní ležák, březnovou várku...“

„Nuže tedy pivo, pane Bartoloměji,“ zamnul si ruce konšel Jan Hofrichter, jeden z nejbohatších kupců ve městě.

„Vždyť pivo je náš truňk, vínem ať si šlechta bachory kyselí... S prominutím, důstojný otče...“

„To nic,“ mávl rukou kněz Jakub von Gall, farář od svatého Jana Evangelisty. „Já už nejsem žádný šlechtic, nyní jsem váš plebán. Již

to slovo dává na srozuměnou, že plebán patří ke svému lidu, proto ani já dobrým pivem nikdy nepohrdnu. A napít se mohu s klidným svědomím, neboť nešpory jsem již odsloužil.“

Usedli ke stolu v prostorné, nízké, stroze vybělené jednací síni radnice, v níž obvykle probíhaly porady magistrátu. Purkmistr na svém vysokém stolci zády ke krbu, kněz Gall po jeho pravici tváří k oknu. Naproti se usadil Hofrichter a vedle něho Lukáš Frýdman, zámožný a vážený zlatník, jenž v módním vatovaném wamsu a se sametovým rondletem na naondulovaných vlasech vypadal sám jako šlechtic. Purkmistr si odkašlal a nečekaje na služebnou s pivem, promluvil.

„Co tady máme?“ začal řečnickou otázkou a položil ruce s propletenými prsty na objemné břicho. „Co zase v našem městě natropili urození páni rytíři? Rvačka u augustiniánů. Honička na koních ulicemi a nakonec po rynku. Několik lidí potlučených a zraněných, jedno děcko vážně. Poškozený soukromý majetek, poničené zboží. *Merchants et institores* se mi doslova cpali do dveří, požadující odškodnění od města. Měl jsem je rovnou posílat k pánům Štercům do Běrutova, na Lednou a na Sterzendorf.“

„Radši ne,“ poznamenal suše Hofrichter. „I když i já mám dojem, že páni rytíři se u nás ve městě nadmíru rozdivočili, nemůžeme pominout příčinu oné výtržnosti ani její následek. Její následek, tragický následek, je nám všem znám, je to smrt mladého Niklase von Sterza. A příčiny – neřest a smilstvo. Štercové bránili čest svého bratra, honili floutka, který svedl jejich švagrovou, zhanobil lože manželské. Je pravda, že v zápalu to poněkud přehnali...“

Kupec umkl, když zachytil významný pohled kněze Jakuba. Pokud dal totiž duchovní nenápadně najevo, že hodlá promluvit, obvykle přerušil řeč i samotný purkmistr. Jakub Gall nebyl jen duchovním správcem místní farnosti, nýbrž i tajemníkem olešnického knížete Konráda a kanovníkem vatislavské kapituly.

„Cizoložství je hřích,“ promluvil kněz a vzpřímil za stolem svou štíhlou postavu. „Cizoložství je rovněž zločin. Ovšem hříchy trestá Bůh a zločiny právo. Samosoudy a vraždy nelze tolerovat.“

„Tak, tak,“ přisvědčil purkmistr, ale hned se chopil jednoho z korbelů, jež byly právě přineseny na stůl.

„Bolí nás, že mladý Niklas Šterca tragicky zahynul,“ pokračoval kněz Jakub, „ale byla to nešťastná náhoda. Zato kdyby Wolfher Šterca se svou kompanií dopadl Reinmara Bielau, řešili bychom v naší jurisdikci vraždu. Možná že nás to ještě čeká, protože ctihodného převora Steinkellera zbili Štercové tak, že od té doby leží bez ducha ve špitále svého kláštera. Pokud stařec na následky ná-

silného útoku zemře, bude to mít vážné následky. Myslím pro rod Šterců.“

„Pokud pak jde o zločin cizoložství,“ promluvil zlatník Frýdman, když poznal, že duchovní dokončil svou řeč, „uvažte, pánové, že nenáleží do naší jurisdikce. Třebaže k němu došlo v Olešnici, zúčastněné osoby nám nepodléhají. Gelfrad de Sterza, podváděný manžel, je přece vazal knížete minstrberského. Stejně tak delikvent, mladý medik Reinmar de Bielau...“

„U nás došlo k nemravnosti, u nás došlo ke zločinu,“ řekl nesmlouvavě Hofrichter. „K velice vážnému zločinu, přihlédneme-li k tomu, co Štercova žena u augustiniánů vyznala. Medikus ji prý kouzly obloudil a čarami ke hříchu svedl. Přiměl ji proti její vůli...“

„To říkají všechny,“ zahučel z nitra pivní holby purkmistr.

„Zvláště,“ podpořil jej zlatník, „když jim položí nůž na krk někdo takový jako Wolfher Šterca. Správně řekl otec Jakub, že cizoložství je zločin – *crimen*. A jako každý zločin vyžaduje důkladné vyšetření a řádný soud. Nechceme tady žádnou krevní mstu a pouliční bitky, nesmíme dopustit, aby urození rabijáti napadali duchovní osoby, rozháněli se na veřejnosti meči a na koních poráželi lidi na rynku. Za to, že bezdůvodně udeřil platněře a ohrožoval jej zbraní, šel ve Svídnici do věže dokonce jeden z Paneviců. Tak to má být. Pryč jsou časy šlechtické zvůle. O celé věci musíme zpravit knížete.“

„Tím spíše,“ přikývl purkmistr, „že Reinmar z Bělavy je šlechtic a Adéla Štercová je šlechtična. Jeho nemůžeme vypráskat bičem z města a ji nemůžeme dát na pranýř jako ledajakou poběhlici. Rozhodnout musí Jeho Milost.“

„Nespěchejme,“ radil otec Gall a obrátil zrak vzhůru. „Kníže Konrád se chystá na cestu do Vratislavi, před odjezdem má jistě spoustu starostí. Klevety, jak už to chodí, se k němu už určitě donesly, soudím však, že dosud nenastal čas, abychom jej uvědomili oficiálně. Předložme záležitost knížeti, až se vrátí. Do té doby se může mnohé samo vyřešit.“

„Souhlasím,“ přisvědčil Bartoloměj Sachs.

„Já také,“ řekl zlatník.

Jan Hofrichter si pošoupl kuní kolpak do týla a sfoukl pěnu ze svého piva.

„Jeho Milost,“ uznal, „můžeme skutečně informovat až po návratu, v tom s vámi souhlasím. Zato ale musíme urychleně poslat zprávu Svatému oficiu. O tom, co jsme našli v medikově pracovně. Nekruť hlavou, pane Bartoloměji, a ty se neošklíbej, pane Lukáši. Ani ty, důstojný otče, nevzdychej a nepočítej mouchy na stropě. O nic více

než vy nestojím o to mít tady inkvizici, jenže při prohlídce pracovny bylo hodně lidí. Nemusím vám přece připomínat, že kde se sejde hodně lidí, dozajista alespoň jeden donáší inkvizici. A jakmile se v Olešnici objeví vizitátor, nás se jako prvních zeptá, proč jsme otáleli...“

„Pak mu to já vysvětlím,“ odtrhl otec Jakub zrak od stropu. „Já osobně. Je to moje farnost a mou povinností je informovat jak kurii, tak Oficium. Mně náleží rozhodnutí, zda jsou okolnosti natolik závažné, abych biskupa a papežského inkvizitora zaměstnával našimi problémy.“

„Čarodějnictví, které dosvědčila Adéla Štercová, pro tebe není dostatečně závažná okolnost? A co alchymistický alembik a na podlaze nakreslený pentagram? Co mandragora? Co lidské lebky, hadi a ještěřky ve skleněných nádobách, krystaly a zrcadla, lahvičky a flakóny s čertvíjakými lektvary a jedy? To všechno jsou jenom naše problémy?“

„Prozatím ano. Inkvizitoři jsou uvážliví lidé. Oni mají na starosti *inquisitio de articulis fidei*, a ne babské pověry a tmářství, hady a ještěřky. Nemám v úmyslu obtěžovat je takovými hloupostmi.“

„A knihy? Ty, co leží zde před námi?“

„Tyto knihy,“ odvětil nevzrušeně Jakub Gall, „je třeba nejprve prostudovat. V klidu a důkladně. Svaté oficium nikomu nezakazuje číst. Ani vlastnit knihy.“

„Ve Vratislavi,“ poznamenal zasmušile Hofrichter, „skončili nedávno dva odsouzení na hranici. Slyšel jsem, že právě za knihy.“

„V žádném případě ne za knihy,“ popřel farář, „nýbrž za vyznávání učení v oněch knihách obsaženého a zatvrzelé odmítání vzdání se bludů v nich sepsaných. Jednalo se o Viklefovy a Husovy práce, lollardský *Floretus*, pražské artikule a husitské manifesty. Nic podobného jsem ale mezi knihami zabavenými v pracovně Reinmara z Bělavy neobjevil. Nalezli jsme takřka výhradně lékařské spisy. Konečně mnohé z nich měl medikus pouze vypůjčeny ze scriptoria augustiniánského klášteřa.“

„Opakuji,“ vyskočil Jan Hofrichter ze židle a ukázal na knihy na stole, „že nestojím o přítomnost inkvizice v našem městě, nemám ve zvyku donášet a protiví se mi pálit někoho na hranici. Jenže tady jde o naše zadky. Aby kvůli těmhle knihám nakonec někdo neobžaloval nás. Co před sebou vidíme kromě Galéna, Plinia a Strabóna? Saladinus de Asculo, *Compendium aromatorium*. Scribonius Largus, *Compositiones medicamentorum*. Bartolomeus Anglicus, *De proprietatibus rerum*. Albertus Magnus, *De vegetalibus et plantis*... Magnus –

to je přídomek vskutku hodný černokněžníka. A tady, vizte, Sabur ben Sahl... Abu Bekr al-Râzi... Pohani! Saraceni!“

„O těch Saracénech,“ vysvětlil přezíravě Lukáš Frýdman a leštil si o rukáv prsteny na své ruce, „se učí na křesťanských univerzitách. Jsou to uznávané autority v oblasti medicíny. A ten tvůj černokněžník Albert Veliký byl učený teolog a biskup řezenský.“

„Když to tvrdíš? Hmmm... Podívejme... *Causae et curae*, napsala Hildegarda von Bingen. Ta Hildegarda byla dozajista čarodějnice!“

„Dozajista ne,“ usmál se kněz Gall. „Hildegarda z Bingenu byla prorokyně předzřívající Sibyla Rýnská. Zemřela s aureolou světice.“

„Říkáš světice? A co je tohle? John Gerard, *Generall... History... of Plantes*... Čert ví, co je to za jazyk, nejspíše židovský. Ale vy mě nepochybně poučíte, že to napsal nějaký další svatý. A tohle je *Herbarius* od Thomase de Bohemia...“

„Jakže?“ zvedl hlavu Jakub Gall. „Herbář Tomáše Čecha?“

„Tak to zde stojí.“

„Ukaž. Hm, zajímavé. Jak vychází najevo, vše zůstává v rodině.“

„V jaké rodině?“

„V té nejužší,“ jal se vysvětlovat Lukáš Frýdman, prohlížeje si zálibně svoje nablýskané prsteny. „Tomáš Čech neboli Behem, autor toho herbáře, je praděd našeho Reinmara, milovníka cizích žen, který nám natopil tolik potíží.“

„Tomáš Behem, Tomáš Behem,“ sraštil čelo purkmistr. „Zvaný též Tóma Medikus. Něco jsem o něm zaslechl. Byl to prý přítel některého vratslavského knížete... Nevzpomínám...“

„Knížete Jindřicha VI.,“ napověděl vševěd Frýdman. „Dotyčný Tomáš byl nejen knížecí přítel, ale též znamenitý lékař. Studoval v Padově, Salernu a Montpellieru...“

Hofrichter se plácl dlaní do čela na znamení, že už i on se rozpomenul.

„Neříkalo se o něm také, že je čaroděj a neznaboh?“ ujistoval se.

„Držíš se toho čarodějnictví jako blecha žebráka,“ zamračil se purkmistr. „Dej už s tím, prosím tě, pokoj.“

„Tomáš Behem,“ řekl přísným hlasem farář, „byl vysvěceným duchovním. Vratslavským kanovníkem, později dokonce sufragánem diecéze. A titulárním biskupem Sarepty. Znal se osobně s papežem Benediktem XII.“

„O tom papeži se také povídalo ledacos,“ nevzdával se Hofrichter. „A čarodějnictví se vyskytlo i mezi infulovanými. Za časů inkvizitora Schwenckefeldy...“

„Nech už toho, pane Jene,“ pokáral ho kněz Jakub. „Jsou důležitější věci.“

„Pravda,“ potvrdil zlatník. „A já vím jaké. Kníže Jindřich neměl potomka po meči, pouze tři dcery. S nejmladší z nich, Markétou, zapředl kněz Tomáš milostný poměr.“

„Kníže nezasáhl. Takové to bylo přátelství?“

„Kníže již tehdy nebyl mezi živými,“ vysvětloval zlatník, „a kněžna Anna buď neviděla, co se děje, anebo to vidět nechtěla. Tomáš Behem tenkrát sice ještě nebyl biskupem, ale byl náramně zadobře se všemi mocnými ve Slezsku: s Jindřichem Věrným z Hlohova, Kazimírem z Těšina a Fryštátu, Bolkem Malým Svídnicko-javorským, Vladislavem Bytomsko-kozelským i Ludvíkem z Břehu. Představte si člověka, který nejenže navštěvuje Svatého otce v Avignonu, ale navíc dovede odstranit močové kameny tak šikovně, že operovanému zůstane jeho mužství, a dokonce se i postaví. Třebas ne každodenně, ale přece jen... Možná to zní jako šprým, jenže já nežertuji. Údajně jen díky Tomášovu lékařskému umění máme dodnes ve Slezsku Piastovce. Pomáhal prý jak mužům, tak ženám. A rovněž párům, jestli víte, co mám na mysli, pánové?“

„Obávám se, že nepřilíš,“ odvětil purkmistr.

„Zkrátka dokázal pomoci dvojicím, kterým se nedařilo v ložnici. Teď rozumíte?“

„Teď ano,“ přikývl Jan Hofrichter. „Vratislavskou kněžničku jistě taky šoustal podle lékařských předpisů, což? Bylo z toho dítě?“

„Bylo,“ odpověděl kněz Jakub. „Skandál se utulal obvyklým způsobem. Markétu uklidili ke klariskám, jejího synka poslali na vychování k nám do Olešnice. Náš tehdejší kníže si hoška oblíbil a vychovával ho jako vlastního syna. Tomáš Behem se mezitím stával stále známější a důležitější osobou, u nás ve Slezsku, v Praze u dvora císaře Karla IV., v Avignonu u papeže, takže jeho synáček měl odmalička kariéru zajištěnu. Duchovní, aby bylo jasno. Záleželo jenom na tom, jak mu to bude zapalovat. Kdyby byl hloupý, dostal by venkovskou faru. Kdyby měl rozumu dost, stal by se opatem někde u cisterciáků. No a kdyby se ukázalo, že je opravdu chytrý, čekala by ho některá kolegiátní, či dokonce katedrální kapitulka.“

„A co se ukázalo?“

„Že mu důvtip nescházel. Navíc byl stejně pohledný jako jeho otec. A statečný. Než stačil budoucího sluhu Božího kdokoliv usměrnit, už bojoval s Velkopolany po boku mladého knížete, pozdějšího Konráda Starého. Bil se tak neohroženě, že nezbývalo než ho pasovat na rytíře. S lénem a odpovídajícím predikátem, to se rozumí. Tak odešel klerik Timotheus a zrodil se rytíř Těma Behem z Bělavy, jenž záhy

vstoupil do nejvybranější společnosti ve Slezsku, když si vzal dceru Heidenreicha von Nostitz.“

„Nostic že dal vlastní dceru farářskému panchartovi?“

„Ten farář byl v té době vratislavským sufragánem a biskupem Sa-repty, znal se s papežem, radil Václavovi IV. a přátelil se se všemi slezskými knížaty. Starý Heidenreich dal zajisté ruku své dcerušky jeho panchartovi ochotně a rád.“

„Když to vezmu kolem a kolem, je to pochopitelné.“

„Nosticova dcera dala Těmovi de Bielau dva syny: Jindřicha a Tomáše. Zdá se, že v Jindřichovi se ozvala dědova krev, poněvadž vystudoval v Praze, byl vysvěcen na kněze a do konce života, celkem donedávna, byl scholastikem u svatého Kříže ve Vratislavi. Tomáš se oženil s Bohunkou, dcerou Mikše z Prachovic, a zplodil s ní opět dva syny: Petra a Reinmara. Přátelé jim říkají Peterlin čili Petržel a Reynevan čili Vratič, není známo, zda si tyto zeleninovo-bylinné přezdívky dali bratři v dětství sami navzájem, anebo je tak v žertu překřtil jejich otec. Když o něm hovoříme, Tomáš z Bělavy již také nežije, padl u Tannenberka.“

„Na čí straně?“

„Na naši, křesťanské.“

Jan Hofrichter pokýval hlavou a napil se piva.

„A ten Reinmar-Reynevan, co svádí cizí manželky, co dělal u augustiniánů? Je to oblát nebo novic, nebo kdo?“

„Reinmar Bielau,“ vysvětloval otec Jakub, „je medik, absolvent Karlovy university. Už jako chlapec navštěvoval katedrální školu ve Vratislavi, potom se učil u svídnických apatykářů a u ranhojičů v břežském hospitélu svatého Ducha. Právě oni a jeho strýc scholastik ho už tehdy doporučili našim augustiniánům, kteří se vyznají v léčbě bylinami. Jinoch dokázal oddanost svému poslání, když obětavě pomáhal ve špitále i v leproserii. Poté, jak jsem se už zmínil, studoval v Praze medicínu, rovněž na doporučení strýce a za jeho peníze. Zjevně byl pilným studentem, neboť za pouhé dva roky dosáhl titulu bakaláře – *artium baccalaureus*. Z Prahy odjel hned po... Hmmm...“

„Po defenestraci,“ nebál se dokončit purkmistr. „Což jasně dokazuje, že nemá nic společného s husitským kacířstvím.“

„Naprosto nic,“ souhlasil Frýdman. „Vím to od synovce, který tenkrát v Praze také studoval.“

„Dobře se stalo, že se Reynevan zavčasu vrátil do Slezska a dobře že zamířil k nám do Olešnice, a ne na Minstrbersko, kde žije jeho bratr. Je to dobrý hoch a moudrý na svůj věk. V léčení se vyzná jako

málokdo. Manželce vyléčil vyrážku, která se jí na... ehm, ehm... na těle objevila. Dceru, kterou trápil úporný kašel, docela uzdravil. A pamatujete si, jak mně hnisaly oči? Podívejte se teď, po odvaru, který mi připravil, se úplně vyhojily...“

Purkmistr se odmlčel a vsunul ruce do širokých, kožešinou obšitých rukávů svého kabátce. Jan Hofrichter na něj upřel pronikavý pohled.

„Konečně jsem si v hlavě trochu srovnal,“ prohlásil, „jak je to s tím Reynevanem. Sice vnuk pancharta, leč z krve piastovské. Potomek biskupa, oblíbenec knížat, příbuzný Nosticů, synovec scholastika vratislavské kolegiáty, spolužák synků z nejbohatších rodin. Jako by to nestačilo, zázračný felčar, který si umí vysloužit vděk mocných. Z čeho vyléčil tebe, důstojný otče Jakube? Jakého neduhu tě zbavil, mohu-li zvědět?“

„Tělesné neduhy,“ opáčil chladně duchovní, „nejsou vhodným námětem rozmluv u piva. Nehodlám zabíhat do podrobností, ale přiznávám, že také mně navrátil zdraví.“

„Byla by věčná škoda,“ řekl purkmistr, „přijít o někoho takového. Nelze dopustit, aby někdo ze msty zahubil takového odborníka jen proto, že ho pobláznil pár krásných... tedy, očí. Ať dělá, co tak dobře umí, ať pomáhá bližním. Ať léčí...“

„Arci,“ namítl kousavě Hofrichter, „s pomocí magického pentagramu na podlaze?“

„Jestli léčí,“ řekl vážně kněz, „jestli pomáhá lidem, zahání choroby a tiší bolesti, proč ne. Takové schopnosti jsou darem Božím a pouze náš Pán ví, koho a proč jimi obdaří. *Spiritus flat, ubi vult* – nám nepřísluší soudit Jeho úradky.“

„Amen,“ dokončil purkmistr.

„Zkrátka a dobře,“ nevzdával se Hofrichter, „někdo jako Reinmar Bielau nemůže být vinen? O to vám jde? Chápu to správně? He?“

„Kdo jest bez viny,“ prohlásil s kamennou tváří Jakub Gall, „nechť první hodí kamenem. Jednoho dne staneme všichni před soudem Božím.“

Na dlouhou dobu zavládlo ticho, tak hluboké, že slyšeli šelest křidel mŕ, slétajících se na osvětlená okna. Ze Svatojánské ulice sem dolehlo zpěvné volání ponocného.

„Abych tedy vše shrnul a uzavřel,“ napřímil se purkmistr Sachs v křesle, až se břichem opřel o hranu stolu. „Výtržností v našem městě Olešnici jsou vinni bratři Štercové. Škodami na majetku a újmami na zdraví našich obyvatel jsou vinni bratři Štercové. Zraněními na těle, ztrátou vědomí a nedej Bože smrtí jeho ctihodnosti převora Steinkel-

lera jsou vinni bratři Štercové. Oni a pouze oni. Na tom zase, co postihlo Niklase ze Šterců a ukrátilo jeho život, nenese vinu žádná jiná osoba, neb šlo o nešťastnou nehodu. Takto formulovanou zprávu podám Jeho knížecí Milosti, až se vrátí. Souhlasíte?“

„Souhlasíme.“

„*Consensus omnium.*“

„*Concordi voce.*“

„A kdyby se náhodou Reynevan někde ukázal,“ dodal po chvíli odmlky farář Gall, „doporučuji ho v tichosti zatknout a zavřít v naší radniční šatlavě. Pro jeho vlastní bezpečí. Dokud se bouře nepřehzene.“

„Pokud možno co nejrychleji,“ podotkl Lukáš Frýdman. „Dříve než se o celém případě doslechne starý Tammo Šterca.“

*

Vycházejí z rathauzu do tmy na Svatojánské ulici, zachytil kupec Hofrichter koutkem oka pohyb na měsícem osvětlené stěně věže, kousek nad okny síně, kde právě skončilo zasedání městské rady. Zaclonil si oči před světlem lucerny, kterou nesl jeho čeledín, a zaostřil zrak. Ký čerchmant, pomyslel si a hned se přezehnal. Co to leze po zdi? Sova? Netopýr? Anebo...

Jan Hofrichter se otrásl, ještě jednou se přezehnal, narazil si kolpak na hlavu a rázně vykročil k domovu.

Neviděl, jak šedý pták zedníček, jemuž se ve Slezsku říká pomurník, rozepjal křídla, zvedl se z římsy a neslyšně jako noční duch vzlétl nad střechy spícího města.

*

Apečko Šterca, pán na Ledné, nerad navštěvoval rodový hrad Sterzendorf. Důvod byl prostý: Sterzendorf byl sídlem Tammona von Sterza, hlavy, seniora a patriarchy rodu. Jak tvrdili někteří: tyrana, despoty a utiskovatele.

V komnatě bylo dusno a šero. Tammo Šterca zakázal otevírat okna, aby na něho nefoukalo. Okenice musely být neustále zavřené, protože denní světlo dráždilo mrzákův zrak.

Apečko byl po cestě hladový a zaprášený. Avšak nebyl mu dopřán čas, aby se najedl a umyl. Starý Šterca nerad čekal. Neměl rovněž ve zvyku nikoho hostit. Obzvláště rodinu. Apečko tedy polykal sliny – k pití mu pochopitelně také nikdo nic nenabídl – a informoval Tammona o olešnické události. Dělal to nerad, ale co mu zbývalo. Tam-

mo byl sice mrzák a paralytik, ale současně senior rodu. Senior netolerující neposlušnost.

Stařec jej poslouchal zhroucen v křesle ve své obvyklé, neuvěřitelně pokrivené pozici. Prokletý, ochrnutý, hnusný, trouchnivý dědek, pomyslel si Apečko.

Příčina stavu, v němž se patriarcha rodu Šterců nacházel, nebyla známa. V jednom se všichni shodovali: Tammona trefil šlak. Jedni tvrdili, že se stařec rozzuřil, když se dozvěděl, že jeho osobní nepřítel, nenáviděný vratislavský kníže Konrád, byl konsekrován na biskupa a stal se nejmočnější osobností Slezska. Jiní hledali důvod blíže, výbuch zlosti prý způsobila jeho svegruše, stará Anna z Pohořelic, když připálila jeho oblíbený pokrm – pohankovou kaši se škvarky. Těžko říci, jak to bylo doopravdy, nicméně výsledek Tammonova vzteku byl očividný a nepřehlédnutelný. Po mrtvici mohl Šterca hýbat – velmi omezeně – levou rukou a levou nohou. Právě oko sám neotevřel, pouze na levém dokázal zvednout víčko. Oko mu neustále slzelo a z koutku zkřivených úst mu stékaly sliny. Po mrtvici přišel o schopnost srozumitelně mluvit, proto mu od té doby přezdívali Balbulus – Blekota.

Ztráta řeči však u něj neznamenalala to, v co doufala celá rodina – ztrátu spojení se světem. To tedy ne. Pán na Sterzendorfu nadále svíral rod v hrsti, byl postrachem všech okolo sebe, a když chtěl cokoli říci, mluvil. A poroučel. Vždycky měl totiž při sobě někoho, kdo dovedl přeložit do lidského jazyka jeho chrchlání, chroptění a blekotání. Pokaždé to bylo dítě – některé z mnoha Balbulusových vnoučat či pravnoučat.

Dnes byla tlumočnicí desetiletá Ofka von Baruth, která seděla mrzákovi u nohou a strojila dřevěnou panenku do útržků barevných hadříků.

Apečko Šterca skončil svou zprávu:

„Wolfher vyslal posla. Vzkazuje, že záležitost ukončí, jakmile to okolnosti dovolí, Reinmar Bielau bude lapen a neunikne trestu. V současnosti má ale Wolfher svázané ruce, poněvadž po vratislavské silnici cestuje olešnický kníže s celým dvorem a nějací církevní preláti. Musí stíhání přerušit, ale přísahá, že provinilce chytí a dohlédne, aby čest rodu neutrpěla újmu.“

Balbulusovým víčkem zaškubal tik a z koutku úst mu stekl pramínek slin.

„Bbb-bhh-hhh-bhubhu-bhuaha-rrhhha-phhh-aaa-rrh!“ neslo se komnatou. „Bbb... Hrrrh-urrrh-bhuuh! Guggu-ggu...“

„Wolfher je hňup,“ překládala vysokým, melodickým hláskem malá Ofka. „Tupec, kterého bych nenechal dohlížet ani na vědro sraček. Jediné, co je schopen chytit, je akorát jeho vlastní čurák.“

„Otče...“

„Bbb... Brrrh! Bhrrhuu-phr-rrrhhh!“

„Mlč!“ přeložila Ofka, aniž by zvedla hlavu od své panenky. „Poslouchej, co řeknu! Co poručím!“

Apečko trpělivě vyslechl všechny chrapoty a skřeky a počkal si na překlad.

„Pro začátek zjistíš, Apeči,“ rozkazoval ústy děvčátka Tammo Šterca, „která baba z Běrutova měla na Francouzku dohlížet. Která nerozpoznala pravý důvod těch jejích dobročinných výletů do Olešnice. Možná té flundře ještě pomáhala. Babě necháš vysázet pětadvacet rákoskou. Na holou prdel. A tady, před mýma očima. Ať mám aspoň nějaké povyražení.“

Apečko Šterca přikývl. Balbulus zakašlal, zachrchlal a celý se poplival. Zkřivil obličej do příšerné grimasy a zabublal.

„Bylo mi řečeno,“ překládala Ofka, česajíc své panence maličkým hřebínkem vlasy z koudelce, „že se Francouzka ukryla u cisterciáček ve Lhotě. Prikazuji, abyste ji odtamtud dostali ven, i kdybyste měli vzít klášter šturmem. Potom poběhlici zavřete u jeptišek nakloněných našemu rodu, příkladně v...“

Tammo náhle přestal blekotat a upřel svoje uslzené kalné oko na Apečka. Ten poznal, že si stařec všiml jeho rozpaků, takže bude muset jít s pravdou ven.

„Ona...“ vykotal. „Potají zmizela ze Lhoty... Nevíme kam... Zabývali jsme se pronásledováním... Neuhlídali jsme...“

„Věřil bys,“ přeložila Ofka po chvíli tísnivého ticha, „že mě to u vás vůbec neudivuje? Inu, co se stalo, stalo se. Nebudeme si tím lámat hlavu. Ať si to s tou kurvou vyřídí Gelfrad, až se vrátí. Vlastnoručně. Jemu nasadila parohy. V téhle rodině to zřejmě není nic nového, zdá se, že sám jsem je musel také nosit. Není přece možné, abych já zplodil takové pitomce.“

Balbulus chvíli chrchlal a zajíkal se. Ofka nepřekládala, nebyla to tudíž řeč, ale jen kašel. Konečně stařec popadl dech, zasípal a třískl berlou do podlahy. Potom zabublal. Dívenka si strčila do pusy konec copánku a poslouchala.

„Pouze Niklas za něco stál,“ přeložila. „On byl pro mě nadějí rodu. Žádný podvržený bastard, nýbrž moje krev, pravá krev Šterců. A za jeho prolitou krev musí viník zaplatit. I s úroky.“

Tammo opět uhodil holí do kamenné podlahy. Berla mu vypadla z třesoucí se levice. Pán na Sterzendorfu kýchl, až se celý poprskal a posmrkal. Vedle křesla stojící Hrozvita von Baruth, Balbulusova dcera a Ofčina matka, starci otřela bradu, zvedla berlu a strčila mu ji do ruky.

„Hgrrrhhh! Grhhh... Bbb-bhrr... Bhrrrlg...“

„Reinmar Bielau zaplatí za Niklase,“ překládala nevzrušeně Ofka. „Bůh je mi svědkem a všichni svatí. Strčím ho do kobky, do klece... Ne, do železné skříně, stejné, jako byla ta, ve které Hlohovští drželi Jindřicha Otylého. S jednou dírou na jídlo a druhou v protější stěně, a tak těsné, aby se nemohl ani poškrábat. Nechám ho tam aspoň půl roku hnit, než se do něho pustím. A pro kata pošlu do Magdeburku, tam mají onačejší mistry než tady ve Slezsku. Těm našim pojde mučený už po dvou dnech, já povolám takového odborníka a znalce, který si s Niklasovým vrahem pohraje celý týden. Nebo dva.“

Apečko Šterca polkl slinu.

„Ale nejdříve musíte ptáčka lapit. Na to potřebujete hlavu. Poněvadž ptáček není hloupý. Hlupák by se nestal v Praze bakalářem, nezískal by si důvěru a uznání olešnických mnichů a nedokázal by se tak dlouho za našimi zády scházet s Gelfradovou Francouzku. Za takovým chytrákem nestačí běhat jako blázen po zemské stezce a dělat rozruch, který poslouží leda jemu, ale ne nám.“

Apečko souhlasně kývl. Ofka se na něho podívala a popotáhla ohrnutým nosíkem.

„Ptáček,“ překládala dále, „má bratra někde u Jindřichova. Je pravděpodobné, že bude hledat úkryt na jeho panství. Možná tam už je. Další Bielau byl flandřák ve Vratislavi. Ten už sice nežije, ale je možné, že lump bude hledat ochranu u jiného lumpa. Chtěl jsem říct: u velebného biskupa Konráda, toho zatraceného zloděje a pijana!“

Hrozvita Baruthová otci opět utřela vzteky poslintanou a posmrkanou bradu.

„Krom toho má ptáček známé v Břehu, u tamních ducháků. Také k nim se mohl uchýlit, aby oklamal a zmátl Wolfhera – což není nijak těžké. Ale teď nejzaručenější možnost, natáhni uši, Apeči. Jsem si jist, že náš mladý frejř si bude chtít hrát na nějakého zasraného minnesängra a dostat se k Francouzce, že za ní příleze do Lhoty jako pes za hárající fenou. A tam ho čapneme.“

„Ve Lhotě?“ podivil se Apečko. „Vždyť ona...“

„Utekla, vím. Jenže on to neví.“

Starý pletichář, pomyslel si Apečko, duši má zmrzačenou ještě ohavněji než tělo. Ale pořád je mazaný jako liška. A ví hodně, skoro všechno, to se mu musí nechat.

„Stejně tu záležitost nenechám na vás,“ pokračovala Ofka v překladu, „moji neschopní synové a synovci. Proto zajedeš nejprve do Nemozlína, potom do Minstrberka. Tam... Poslouchej dobře, Apeči. Tam vyhledáš Kunze Aulocka zvaného Kyrieleison. A jeho kumpány: Valtra

de Barbyho, Sobka z Kobylí Hlavy a Storka z Gorgovic. Vyřídíš jim, že Tammo von Sterza zaplatí tisíc rýnských zlatých za živého Reinmara Bielau. Tisíc, nezapomeň.“

Apečko u každého jména nasucho polkl. Patřila totiž jedněm z nejhorších lotrů a hrdlořezů v celém Slezsku, bídákům beze cti a svědomí. Každý z nich byl ochoten za tři skojce zakroutit krkem vlastní babičce, což teprve za pohádkovou sumu tisíce guldenů. Mých guldenů, běsnil v duchu Apečko. To má být moje dědictví, až Balbulus konečně natáhne brka.

„Rozuměls, Apeči?“

„Rozuměl, otče.“

„Tak se klid' odtud. Běž vykonat, co jsem rozkázal.“

Nejdříve, umínil si Apečko, zajdu do kuchyně, kde se pořádně najím a napiju, ty lakomý dědku. A potom se uvidí.

„Apeči.“

Apečko Šterca se otočil. Podíval se. Ne však na bezvládnou postavu v křesle, jež mu nikoli poprvé připadala jako něco nepotřebného, zcela zbytečného. Něco, co zde na Sterzendorfu už dávno nemělo být. Apečko se podíval do oříškových očí malé Ofky. A na Hrozvitu, stojící za starcovým křeslem.

„Ano, otče?“

„Nezklam nás.“

Co když, napadla ho otázka, to vůbec není on? Co když v tom křesle sedí už jenom nesrozumitelně blekotající loutka, poloviční mrtvola, která to po přestálé mrtvici dávno nemá v hlavě v pořádku? Co když... ony? Ženské – mladičké, mladé, starší i staré – poroučejí na Sterzendorfu?

Rychle zahnal tu dotěrnou myšlenku.

„Nezklam. Otče.“

*

Apečka Štercu ani nenapadlo pospíchat splnit Tammonovy příkazy. S podrážděným vrčením zamířil do hradní kuchyně, kde si nechal podat vše, co bylo možno v té chvíli najít ve spíži. Tak dostal na stůl načatou jelení kýtu, vepřová žebírka, velikánské jelito s kroupami a krví, tlustý plát pražské šunky a několik holoubat v rosolu. A k tomu celý bochník chleba, velký jako saracénský puklélč. A na svlažení hrdla, to se rozumí, vína. Ta nejlepší, uherská a multánská, která si Balbulus vyhradil pouze pro sebe. Pokud paralytik mohl být neomezeným pánem ve své komnatě, mimo kom-

natu patřila výkonná moc někomu jinému. Mimo komnatu byl pá-nem Apečko Šterca.

Apečko se cítil jako pán a při vstupu do kuchyně to dal jaksepatří najevo. Psa, který se mu připleťl pod nohy, nakopl, až s kňučením vyletěl ze dveří. Za psem vyrazila kočka, která taktak stačila uhnout před hozenou vařečou. Služky se rozutekly, jako když střelí do vrabců, když o kamennou podlahu třískl litinový pekáč. Nejpomalejší z nich schytala pohlavek a dověděla se o sobě, že je lenivá tlustá kráva. Různé nepěkné věci si o sobě a svých rodičích poslechli též čeledíni, pár z nich se navíc důvěrně seznámilo s panskou pěstí, tvrdou a těžkou jako ze železa. Hausknecht, kterému bylo třeba zopakovat rozkaz, aby ze sklepa přinesl víno, schytal takový kopanec, že se na cestu vydal po čtyřech.

Krátce nato se za stolem rozvalený Apečko – pan Apečko – hltavě krmil a mocná sousta zapíjel střídavě uherským a multánským, velkopansky házel na zem kosti, plival, říhal a škaredil se na tlustou hofmistryni, vyčkáváje, až mu poskytne jakoukoli záminku.

Ten práchnivý starý pařež se nechává zvat otcem, i když je jenom strýc, otcův bratr. Ale musím to strpět. Protože až konečně zdechne, já, nejstarší ze Šterců, se stanu hlavou rodu. Dědictví, jinak to nejde, se musí rozdělit, ale seniorem budu já, všichni to vědí. Nic mi v tom nezabrání, nic...

Zkřížit plány by mi ale mohla ta ošemetná záležitost s Reinmarem Bielau a Gelfradovou nevěrnou ženou. Krevní msta by zákonitě vyvolala konflikt z landfrídem. A což teprve najímání zabijáků. Sveřepé pronásledování, věznění, mučení a zavraždění mladíka, příbuzného Nosticů a chráněnce Piastovců. Navíc poddaného Jana z Minstrberka. A biskup Konrád, který má Blekotu stejně rád jako Blekota jeho, jen číhá na příležitost, jak se Štercům dostat na kůži.

Špatně, špatně, špatně.

Všechno, přemítal Apečko, dloubaje se v zubech, je vina toho všivého mastičkáře Reinmara z Bělavy. Zaplatí za to. Pochopitelně ne tak, aby to pobouřilo celé Slezsko. Vyřídíme to s ním tiše, nenápadně, nejlépe v noci – nožem mezi žebra. Jakmile se objeví u cisterciáček ve Lhotě, aby navštívil svou milostnici, Gelfradovu manželku. Rána nožem a žbluňk do klášterního rybníka. A bude ticho, postní kapr nic nepoví.

Na druhou stranu se ale nemohu *mir nichts dir nichts* vykašlat na to, co Balbulus přikázal. Už jenom z toho důvodu, že chorobně podezíravý stařec má ve zvyku ověřovat si plnění svých rozkazů. A nařizovat jejich vykonání více lidem současně.

Jak to, u všech d'asů, zaonačit?

Apečko zlostně zabodl nůž do stolu a jedním zátahem vyprázdnil pohár. Zvedl zrak a zachytil pohled tlusté hofmistryně.

„Co čumíš?“ zavrčel.

„Starý pán,“ oznámila matrána vlídně, „nechal nedávno koupit vyhlášené vlašské červené. Přeje si urozený pán ochutnat?“

„Zajisté,“ usmál se mimovolně Apečko a pocítil, jak se její klid přenáší na i něj. „Zajisté že ochutnám, co se urodilo ve slunné vlašské zemi. Dones džbán. Prosím. A ať sem přijde některý z pacholků, ale takový, který se dobře drží v sedle a nenosí hlavu na krku jenom na parádu. Takový, který dokáže předat důležitý vzkaz.“

„Jak urozený pán poroučí.“

*

Podkovy zaduněly na mostě. Kurýr opouštějící Sterzendorf se ještě otočil, aby zamával své nevěstě, která stála na hradbách. Nečekaně si všiml pohybu na měsícem osvětlené stěně věže. Ký čerchmant, pomyslel si. Co to leze po zdi? Sova? Netopýr? Anebo...

Jezdec zamumlal zaklínadlo proti uřknutí, odplivl si do hradního příkopu a nasadil koni ostruhy. Zpráva, kterou nese, je spěšná. A pán, který ho s ní vyslal, přísný.

A tak posel neviděl, jak šedý pták zedníček, jemuž se ve Slezsku říká pomurník, rozepjal křídla, odlepil se od zdi a neslyšně jako noční duch vzlétl. Vznesl se nad lesy a zamířil na západ, k dolině Vejdy.

*

Hrad na hoře Sensenbergu postavili templáři a nikoliv náhodně si zvolili to a žádné jiné místo. Vrchol byl za starých časů místem uctívání pohanských bohů, tradovalo se, že dávní obyvatelé těchto končin, Třebované a Bobřané, zde skládali prý i lidské oběti. I v dobách, kdy z obětiště zůstal pouze kruh omšelých, mechem obrostlých kamenů, se některé pohanské zvyky zachovaly a na vrcholu hořivaly svatojánské ohně. V roce 1189 hrozil vratislavský biskup Žirotoslav přísnými tresty všem, kdož by se na Sensenbergu opovažovali slavit *festum dyabolicum et maledictum*. A ještě bezmála o století později biskup Vavřinec věznil ty, kteří se přesto opovažovali.

V té době sem ale dorazili templáři. Usadili se v hrozivých, zubatých zmenšeninách syrských kraků, které byly i zde ve Slezsku budovány pod dohledem lidí s hlavami ovinutými barevnými šátky a s pleť

jako vydělaná volská kůže. Muselo být jejich záměrem, že pro své hrady vybírali posvátná místa pradávných kultů, jako byla: Malá Olešnice, Otment, Rohov, Habendorf, Fischbach. Peterwitz, Ovesno, Lípa, Bratišová Hora, Stříbrná Hora a Kaltenstein. A samozřejmě Sensenberg.

Nakonec ani templáři neušli svému osudu. Po právu, či ne, byl nad nimi vynesen nemilosrdný ortel, každý ví, jak skončili. Jejich hrady převzali johanité, zabraly rychle bohatnoucí kláštery, obsadilo k moci se deroucí slezské panstvo. Některé se navzdory moci, jež dřímala v jejich základech, nečekaně rychle změnilly v ruiny. Ruiny, kterým se lidé vyhýbali. Kterých se báli.

Nikoli bezdůvodně.

Třebaže později proběhla kolonizace, během níž hlad po půdě přivedl na východ osadníky ze Saska i Durynska, Porýní i Švábska, horu a hrad Sensenberg nadále obklopoval široký pás země nikoho, zarostlý hvozdy, do nichž se odvažovali jenom pytláci a psanci. Právě od pytláků a psanců se lidé dovídali útržkovité zvěsti o zlověstných ptácích, o hrůzostrašných jezdcích, o světlech v oknech hradu, o divokém, krutém křiku a zpěvu, o hudbě, která jako by vycházela ze země.

Našli se tací, kteří nevěřili. Byli též tací, kterým nedal spát bájný poklad templářů ukrytý ve sklepeních Sensenbergu. Byli i obyčejní zvědavci a lidé nepokojného ducha.

Ti se nevraceli.

*

Kdyby té noci do okolí Sensenbergu zabloudil pytlák nebo psanec, hledač pokladů anebo dobrodružství, poskytl by hrad námět ke vzniku další pověsti. Blížila se bouře, nebe chvíli co chvíli vzplanulo oslnivým jasem blýskavic, tak vzdálených, že burácení hromu připomínalo jen mručení spícího obra. Potom se v černé siluetě hradu rozzářila okna.

Uvnitř domnělé zříceniny se zachoval rozlehlý, do výše klenutý rytířský sál. Světlo voskovic ve svícnech a pochodní v železných úchytech na zdech vyvolávalo z temnoty fresky na kamenných stěnách. Z šera vystupovaly rytířské a náboženské výjevy. Na ohromný kulatý stůl uprostřed sálu se díval Percival klečící před grálem, Mojžíš sestupující s kamennými deskami z hory Sinaj, Roland bojující u Albrakky, svatý Bonifác mučednicku umírající pod frískými meči, Gottfried z Bouillonu vstupující do dobytého Jeruzaléma. A Ježíš

podruhé klesající pod tíhou kříže. Všichni upírali své poněkud byzantské oči na stůl a kolem něj sedící rytíře v plné zbroji a v pláštích s kápěmi.

Otevřeným oknem vletěl dovnitř se závanem větru šedý pták zedníček, kterého latiníci jmenují *tichodroma*, Němci *maurerläufer* a je muž se ve Slezsku říká pomurnik.

Pták zakroužil okolo sálu, vrhaje třepetavý stín na staré fresky, pak usedl na opěradlo jedné ze židlí. Složil karmínově zbarvená křídla, načepýřil peří, otevřel tenký zobák a zaskřehotal. Dříve nežli jeho skřek dozně pod oblouky klenby, seděl na židli už nikoli pták, nýbrž další rytíř. V plášti a kapuci k nerozeznání od ostatních.

„*Adsumus*,“ řekl tiše Pomurnik. „Jsme zde, Pane, shromážděni ve jménu Tvém. Vstup mezi nás a buď s námi.“

„*Adsumus!*“ opakovali jednohlasně rytíři. „*Adsumus! Adsumus!*“

Ozvěna se šířila hradem jako hřmění, jako ohlas vzdálené bitvy, jak údery beranidla do hradní brány. Pomalu a pomalu se vzdalovala, až zanikla někde v temných chodbách.

„Chvála Pánu,“ promluvil Pomurnik, když nastalo ticho. „Nablízku jest den, kdy budou do prachu sraženi všichni nepřátelé Jeho. Běda jim! Proto jsme!“

„*Adsumus!*“

„Prozřetelnost, bratři moji,“ zvedl Pomurnik hlavu a v jeho očích se zaleskl odraz plamene, „nám sesílá možnost, jak opětovně porazit nepřátele Páně a zdrtit odpůrce víry. Přišel čas, abychom znovu udeřili! Zapamatujte si, bratři, toto jméno: Reinmar z Bělavy, Reinmar von Bielau přezdívaný Reynevan. Slyšte...“

Rytíři sklonili hlavy v kápích a poslouchali. Pod křížem klesající Ježíš na ně shlížel z fresky a v jeho byzantských očích se zračila bezbřehost lidského utrpení.

Kapitola třetí

v níž je řeč o věcech, jež mají zdánlivě pramálo společného: o sokolnictví, Piastovcích, hrachové kaši a českém kacířství. A také o disputaci stran toho, kdy, komu a proč je možno porušit, anebo nutno držet dané slovo.

Nedaleko vsi Borova, na vyvýšenině, odkud se otevíral výhled na olšiny a luhy v zátočinách říčky Olešničky, se knížecí průvod zastavil. Ne však kvůli odpočinku, nýbrž za účelem velkopanského rozptýlení.

Když družina přijížděla, zvedla se z mokřadů hejna kachen, čírek, zrzo hlávek, chřástalů a volavek. Kníže Konrád Kantner, pán na Olešnici,

Třebnici, Miliči, Stínavě a Volově, a společně s bratrem Konrádem Bílým též na Kozlí, nechal ihned zastavit a přinést si svoje lovecké sokoly. Kníže byl vášnivý sokolník. Mohla počkat politika, mohl počkat vratslavský biskup, mohlo počkat olešnické knížectví, celé Slezsko a třeba celý svět – všechno šlo stranou, když se chtěl kníže podívat, jak jeho oblíbený Kropenáč škube peří z ulovené březňacky nebo jak Stříbrák obstojí ve vzdušném souboji s volavkou.

A tak kníže cválal po luzích a hájích a za ním, stejně vytrvale, byť trochu nuceně, jeho nejstarší dcera Anežka, senešal Rudiger Haugvic a několik panošů kariéristů.

Ostatní členové doprovodu čekali u lesa. Ani nesesedali z koní, protože se nedalo odhadnout, kdy vladaře omrzí lov a bude chtít pokračovat v cestě. Kantnerův zahraniční host diskrétně zíval. Kaplan si mumlal pod nos – zajisté modlitby, pokladník počítal – zajisté peníze, trubadúr skládal – zajisté verše, dvorní dámy kněžny Anežky pomlouvaly – zajisté jiné dámy a mladí rytíři z nudy prozkoumávali okolní křoviny.

„Volku!“

„Kdo je to? Ukaž se!“

V křoví zašustilo.

„Svatá Hedviko!“ otevřel mladý dvořan Krompuš údivem ústa dokořán, takže se dokonce zapomněl pohoršit i nad svou přezdívkou. „Jsi to ty, Reynevané?“

„Ne, svatá Hedvika,“ odsekl Reynevan hlasem kyselým jako angrešt v máji. „Volku, potřebuji pomoc. Čí je to družina? Kantnerova?“

Než se Krompuš stačil vzpamatovat, objevili se vedle něj další dva olešničtí rytíři.

„Reynevané!“ vydechl Jakeš z Višně. „Prokristapána, jak to vypadáš?“

Jak bys asi vypadal ty na mém místě, pomyslel si Reynevan. Kdyby ti kůň padl hned za Bystrou a ty by ses musel celou noc trmácet močály a třasovisky a nad ránem ukrást z plotu venkovské chalupy selskou halenu, abys mohl svléci promočené a zablácené šaty. Jak bys vypadal, vyparáděný panáčku?

Třetí z olešnických rytířů, Benno Ebersbach, se zamračil a hned dal najevo, že uvažoval stejně.

„Namísto divení bychom mu měli pomoci,“ řekl suše. „Shod' ze sebe ty hadry, Bielau. A vy, páni, navalte nějaké náhradní oblečení. Určitě z brašen něco vyhrabete.“

„Reynevané,“ stále ještě koktal Krompuš. „Jsi to ty?“

Reynevan neodpověděl. Oblékal si čistou košili a kazajku. Byl rozložen až k pláči.

„Potřebuji pomoc,“ zopakoval. „Ani nevíte, jak nutně.“

„Vidíme a víme,“ kývl hlavou Ebersbach. „A také si myslíme, že nutně. Pojd', musíme tě ukázat Haugvicovi. A knížeti.“

„On něco ví?“

„Všichni to vědí. Tvoje aféra se rychle rozkřikla.“

Jestliže Konrád Kantner svým dlouhým, čelní pleší ještě protaženým obličejem, černým vousem a pronikavýma očima vůbec nepřipomínal typického představitele svého rodu, v případě jeho dcerky Anežky nespadlo jablko daleko od slezsko-mazovského stromu. Kněžnička měla plavé vlasy, pomněnkové oči a ohrnutý veselý nosík Piastovny, jenž získal nesmrtelnost díky slavné soše v naumburské katedrále. Kantnerovně, jak si Reynevan rychle spočetl, bylo patnáct let, musela už tedy být někomu zaslíbena. Reynevan nevěděl komu, nepamatoval si klepy.

„Vstaň.“

Vstal.

„Věz,“ začal kníže, provrtávaje mladíka přísným pohledem, „že odsuzuji tvé jednání. Považuji je za podlé, hanebné a trestuhodné. A upřímně ti doporučuji zkroušenost a pokání, Reinmare Bielau. Můj kaplan mne ujistil, že v pekle je zvláště vyčleněný okrsek pro cizoložníky, kde ďáblové zle trestají každého smilníka, věnující obzvláštní pozornost orgánu, jímž hřešil. S ohledem na přítomnost nevinné panny nebudu zabíhat do podrobností.“

Senešal Rudiger Haugvic vyprskl. Reynevan mlčel.

„Jaké zadostiučinění poskytněš Gelfradovi von Sterza,“ navázal Kantner, „je výlučně jeho a tvoje věc. Nemíním do ní zasahovat, tím spíše, že oba jste poddaní knížete Jana. V zásadě bych tě měl odeslat do Minstrberka a sám si umýt ruce.“

Reynevan polkl slinu.

„Ovšem,“ pokračoval kníže po dramatické odmlce, „já nejsem Pilát, to za první. Za druhé, s ohledem na zásluhy tvého otce, jenž u Tannenberka položil život po boku mého bratra, nedopustím, aby tě někdo zavraždil z hloupé pomsty. Toho se týká rovněž můj třetí důvod: je na čase zarazit všechny krevní msty a začít i u nás žít, jak se sluší na civilizované Evropany. Toť vše. Dovoluji ti cestovat v mém průvodu třeba až do Vratislavi. Ale pokud možno mi nechod' na oči. Pohled na tebe mne nijak netěší.“

„Knížecí Milosti...“

„Odejdi, řekl jsem.“

Lov byl u konce. Sokolům byly nasazeny čepičky a zacloněn zrak. Ulovená pernatá zvěř byla zavěšena na bočnice vozů, aby zamřela a maso zvláčnělo. Konrád Kantner byl spokojen, jeho doprovod možná ještě více, poněvadž lov netrval zdaleka tak dlouho, jak se dalo očekávat. Reynevan zachytil několik vděčných pohledů – už se stači-

lo roznést, že právě kvůli němu kníže ukončil lov a pokračoval v cestě. Mladík měl odůvodněné obavy, že nejen to se o jeho osobě stačilo roznést. Uši mu hořely jako vlčí máky.

„Všichni,“ zahučel pod nosem, „všechno vědí...“

„Všichni,“ potvrdil stejně tiše vedle něho jedoucí Benno Ebersbach. „Ale na tvé štěstí ne všechno.“

„Jak to...“

„Nedělej ze sebe hlupáka, Bielau,“ odušil olešnický rytíř pochmurně. „Kantner by tě hnal sviňským krokem anebo rovnou šoupl do želez, kdyby znal celou pravdu, kdyby věděl, že v Olešnici zůstal po tvém útěku nebožtík. No jo, nevyvaluj tak na mě oči, mladý Niklas Šterca je bradou vzhůru. Gelfradovy parohy by ti snad nějak prošly, ale bratrovu smrt ti Štercové jaktěživi neodpustí.“

„Ani prstem...“ zašeptal zlomeně Reynevan, když se několikrát zhluboka nadechl a vydechl. „Ani prstem jsem se Niklase nedotkl. Přísahám.“

„Ke všemu zlému,“ neučinila jeho přísaha na Ebersbacha nejmenší dojem, „tě spanilá Adéla veřejně nařkla z černé magie. Prý jsi ji očaroval a proti její vůli zneuctil.“

„I kdyby to byla pravda,“ řekl po krátké chvíli Reynevan, „byla k tomu svědectví donucena. Jistě jí hrozili smrtí. Vždyť ji mají v rukou...“

„Nemají,“ zavrtěl hlavou Ebersbach. „Hned potom, co tě obvinila, utekla Burgundanka z Olešnice do Lhoty. Vyhledala útočiště v klášteře cisterciáček.“

Reynevan si ulehčeně oddechl.

„Nevěřím těm klevetám,“ řekl přesvědčeně. „Adéla mne miluje. A já miluji ji.“

„Krásné.“

„Je to krásné, abys věděl.“

„Nejkrásnější ale bylo,“ pohlédl mu Ebersbach do očí, „když provedli prohlídku tvé pracovny.“

„Toho jsem se obával.“

„Oprávněně. Podle mého názoru zatím nemáš v patách inkvizici jenom proto, poněvadž ještě nestačili prozkoumat všechny čertoviny, co u tebe našli. Před Štercy by tě Kantner možná nějak ochránil, ale před inkvizicí v žádném případě. Jakmile se doslechne, že jsi hledán kvůli čarodějnictví, sám tě inkvizici vydá. Nejezdí s námi do Vratislavi, Reynevane. Odděl se zavčasu od průvodu, práskni do škorňáka a najdi si nějaký zatraceně dobrý úkryt. Dobře ti radím.“

Reinmar neodpověděl.

„Když už se o tom bavíme,“ pokračoval s předstíranou lhostejností Ebersbach. „Opravdu se vyznáš v magii? Protože já, víš, nedávno jsem se seznámil s jednou pannou... Jak bych to... Víš... Zkrátka bych potřeboval nějaký elixír...“

Než stačil Reynevan odpovědět, ozvalo se z čela průvodu volání.

„Co je?“

„Před námi je Bykov,“ uhodl Volek Krompuš a pobídl koně. „Dorazili jsme k hospodě ‚U džbánů‘.“

„Pánbůh zaplať,“ zaradoval se polohlasem Jakeš z Višně. „Během toho pitomého panského lovu mi děsně vytrávil.“

Reynevan ani tentokrát nic neřekl. Hlasité kručení v jeho břiše bylo dostatečně výmluvné.

Zájezdni hostinec „U džbánů“ byl veliký a očividně vyhlášený, protože byl plný místních i projíždějících hostů, jak bylo možno poznat podle koní a povozů a početné čeledi. Hostinský se o příjezdu nových návštěvníků dověděl předem, poněvadž jakmile Kantnerův průvod vjel s křikem a rámusem na dvůr, tlustých vyletěl ze dveří jako koule z houfnice, až rozehnal drůbež na všechny strany, a ukláněl se tak hluboce, div se nepřevrátil nosem do hnoje.

„Vítám vás, vítám vás,“ hlaholil udýchaně. „Jaké potěšení, Milosti, jaká pocta...“

„Zdá se, že máš plno, hospodáři,“ oslovil ho bodře Kantner a sesedl z hnědáka, kterého mu přidržel jeden z panošů. „Kolik lidí ti dneska vyjídá hrnce? Doufám, že zbude něco i pro nás.“

„Jistěže, jistěže, co hrdlo ráčí,“ ujišťoval jej hostinský, lapaje po dechu. „A místa je dost, kmány, vaganty a všechny štamgasty jsem vyhodil, jen co jsem vás na cestě zahlédl. Alkovna je volná, místo je i v jizbě, jenom...“

„Co jenom?“ naježil obočí senešal Haugvic.

„Zůstalo tu pár hostů. Jsou to důležití církevní preláti. Nedovolil jsem si...“

„To je dobře,“ přerušil ho Kantner, „že sis nedovolil. Udělal bys ostudu mně i celému Olešnicku. Host do domu... Jářku, já jsem Pias-tovec, a ne saracénský sultán, pro mne není újmou na cti posedět a pojist společně s hosty. Pojd' me, páni.“

V poněkud zakouřené a pachem vařeného zelí prosycené nálevně bylo skutečně místa habaděj. Obsazen byl vlastně pouze jeden stůl, u něhož seděla trojice hostů. Všichni měli tonzury. Dva z nich měli na sobě obvyklé cestovní oděvy duchovních, avšak podle drahé látky a vytríbené krejčovské práce nebyli jejich nositelé žádní obyčejní páteři, třetí muž nosil kutnu řádu svatého Dominika. Při po-

hledu na vcházejícího Kantnera se všichni tři zvedli z lavic. Kněz v nejbohatším šatu se uklonil. Uctivě, ovšem bez přehnané ponížnosti.

„Milostivý kníže Konráde,“ promluvil, dávaje najevo dobrou znalost poměrů, „je to pro nás veliká čest. Dovol, abych představil sebe a své druhy. Jsem Matěj Kořbok, oficiál poznaňské diecéze a toho času vyslanec svého biskupa Ondřeje Laskaře k Jeho Milosti biskupovi Konrádovi do Vratislavi. Toto je bratr Melichar Barfuss, vikář velebného biskupa braniborského Kryštofa Rotenhahna z Lubuše. A zde důstojný Jan Nejedlý z Vysoké, *prior Ordo Praedicatorum*, který nese poselství krakovského provinciála svého řádu. Oba cestují rovněž do Vratislavi.“

Branibor i dominikán sklonili tonzury, kníže odpověděl lehkým kývnutím hlavy.

„Důstojní otcové,“ promluvil s nosovým přízvukem. „Bude mi potěšením posilnit se a popovídat si s tak vybranými společníky. A pokud rozmluva vaše Důstojnosti neznudí, můžeme v ní pokračovat cestou, neb do Vratislavi cestuji rovněž já se svou dcerkou... Přístup, Anežko. Pozdrav služebníky Kristovy.“

MLADIČKÁ kněžna se schýlila s úmyslem políbit biskupskému vyslanci ruku, avšak Matěj Kořbok ji zadržel a požehnal jí rychlým znamením kříže nad plavou hlavičkou. Český dominikán sepal ruce, sklonil hlavu, zamumlal krátkou modlitbu a přidal něco o *clarissima puella*.

„Moji průvodci,“ pokračoval Konrád Kantner. „Senešal Rudiger von Haugwitz. Mí rytíři a můj host...“

Reinmar ucítil trhnutí za rukáv. Uposlechl Krompušova vyzvání a následoval jej ven. Na dvoře stále ještě panoval rozruch vyvolaný příjezdem knížecího průvodu. Čekal tam Benno Ebersbach.

„Přeptal jsem se čeledě,“ spustil bez úvodu. „Byli tady včera. Šest chlapů, vedl je Wolfher Šterca. Vyzpovídal jsem také Poláky ve službách těch fráterů. Štercové je cestou zastavili, ale církevní hodnostáře si nedovolili obtěžovat. Ale jak je vidět, pátrají na vratislavské silnici. Na tvém místě bych se vypořádal.“

„Kantner,“ namítl Reynevan, „mě ochrání...“

Ebersbach pokrčil rameny:

„Jak chceš. Jde o tvůj krk. Wolfher prý nahlas a s podrobnostmi vypráví, co s tebou udělá, až tě chytí. Na tvém místě...“

„Miluji Adélu a neopustím ji!“ vybuchl Reynevan. „A potom... Kam bych měl utíkat? Do Polska? Nebo až na Žmud?“

„To není špatný nápad. Myslím s tou Žmudí.“

„K čertu!“ nakopl Reynevan slepici, jež se mu připletla pod nohy. „Zkusím to uvážít, snad na něco přijdu. Ale nejdříve něco sním. Umírám hlady a z vůně toho zelí se mi točí hlava.“

Byl nejvyšší čas. Kdyby se mladíci ještě chvíli zdrželi na dvoře, museli by si nechat zajít chuť. Hrnce dušeného zelí, mísy hrachové kaše a podnosy s vepřovými žebírky byly přinášeny před knížete a jeho dceru, aby se jako první obsloužili nejmávanější hosté. Poté se krmě začala posouvat ke koncům dlouhého stolu. První na řadě byli tři duchovní, kteří se nikterak nepostili. Ke vši smůle seděl hned vedle nich hromotlucky Rudiger Haugvic a Kantnerův čestný host, rytíř v ramenu ještě širší než senešal, černovlasý a ve tváři tak osmahlý, jako kdyby se právě vrátil ze Svaté země. Tímto způsobem se k méně významným a mladším rytířům a dvořanům dostávaly jenom skrovné zbytky. Naštěstí po chvíli přinesl hostinský před knížete široké prkénko s nadívanými kapouny, kteří vypadali natolik lákavě, že rázem poklesla poptávka po vepřovém, a tak se i na konci tabule konečně dostalo na každého stolovníka.

Anežka Kantnerovna okusovala bílými zoubky stehýnko a snažila se chránit módně prostříhávané rukávy šatů před stékajícím tukem. Muži rozmlouvali o tom i onom. Právě měl slovo jeden z duchovních, dominikán Jan Nejedlý z Vysoké.

„Jsem,“ vyprávěl jmenovaný, „nebo spíše byl jsem převorem u svatého Klementa na Starém Městě pražském. *Item* mistrem Karlovy university. Nyní, jak vidíte, jsem vyhnanecem na cizím chlebě. Můj klášter byl zrušen a vyrabován, na vysokém učení se roztahují odpadlíci jako Jan z Příbrami, Křišťan z Prachatic anebo Jakoubek ze Stříbra, aby je Bůh zatratil.“

„Máme tady,“ skočil mu do řeči kníže Kantner a vyhledal zrakem Reynevana, „jednoho studenta z Prahy. *Scholarus accademiae pragensis, artium baccalaureus.*“

„V tom případě bych radil,“ zablýsklo se dominikánovi zlověstně v očích, „dávat na něho dobrý pozor. Nemám v úmyslu nikoho oslovovat, nicméně hereze je jako černá smůla. Jako lejno! Pošpiní každého, kdo je nablízku!“

Reynevan rychle sklonil hlavu a cítil, jak mu planou uši a tváře zalévá ruměnec.

„Kdepak,“ zasmál se kníže. „Náš scholastik nemá s kacíři pranic společného. Pochází z dobrého rodu a v Praze studuje medicínu. Je to tak, Reinmare?“

„S dovolením, Milosti,“ polkl Reynevan sousto a promluvil. „Již v Praze nestuduji. Na radu staršího bratra jsem Karolinum opustil

v devatenáctém roce, brzy po defenes... Vždyť víte kdy. Nyní uvažuji, že budu ve studiích pokračovat v Krakově. Anebo v Lipsku, kam se v této době uchýlilo hodně pražských mistrů. Do Čech se nevrátím. Alespoň dokud trvají nepokoje.“

„Nepokoje!“ zvolal rozčilený dominikán, až mu z úst vyletělo sousto zelí a přistálo na škapulíři. „Tak tomu říkáte? Vy si nedovedete ani představit, co kacíři v Čechách provádějí, jaké hrůzy musí moje nešťastná země snášet. Kacíři, viklefité, valdenští, všichni satanovi spřeženci poštvají nejhorší lidskou spodinu, aby svou bezmyšlenkovitou zuřivost obrátila proti víře, proti církvi. V Čechách hoří kostely a kláštery, jsou vražděni služebníci Boží!“

„Hrůzostrašné noviny,“ potvrdil vikář Melichar Barfuss a olízl si mastné prsty, „se k nám donesly. Člověku se ani nechce věřit...“

„Musíte věřit!“ křičel rozhorleně Jan Nejedlý. „Žádná z těch hrozných zvěstí není přehnaná!“

Z jeho korbele vystříklo pivo. Kněžna Anežka zvedla stehýnko a podvědomě se jím kryla jako štítem.

„Chcete nějaké příklady? Prosím! Masakry mnichů v Českém Brodě a v Pomuku, vraždění cisterciáků na Zbraslavi, na Velehradě a v Mnichově Hradišti, dominikánů v Písku, benediktnů v Kladru-bech a Postoloprtech, premonstrátek v Chotěšově. Vyrabované a vypálené kláštery v Kolíně, Milevsku a Zlaté Koruně. Znesvěcené oltáře a obrazy světců v Břevnově a Vodňanech... A víte, co tropil Žižka, ten vzteklý pes, ten d'áblův zmetek a vtělený Antikrist? Mordoval v Chomutově i v Prachaticích, v Berouně dal upálit čtyřicet kněží, vyplenil kláštery ve Vilémově a na Sázavě, dopouštěl se svatokrádeží, zločinů a krveprolití horších než pohanský Turek. Ó Bože, zvedni svou trestající pravici proti nepřítelům víry a církve svaté!“

Ticho, v němž bylo slyšet pouze olešnickým kaplanem tiše drmolnou modlitbu, bylo přerušeno hlubokým a zvucným hlasem urostlého, osmahlého rytíře, čestného hosta knížete Konráda:

„Nic z toho se nemuselo stát.“

„Cože?“ zarazil se dominikán. „Co tím chceš naznačit, pane?“

„Tomu všemu bylo možno se vyhnout. Stačilo ušetřit Jana Husa, neupálit ho v Kostnici.“

„Tys tam byl,“ přimhouřil oči dominikán. „Ano, vzpomínám si, tys již tehdy obhajoval toho prokletého kacíře, nesouhlasil s rozsudkem, protestoval u krále římského. Neměls pravdu tenkrát, už vůbec ji nemáš nyní. Hereze se rozrůstá jako koukol a Písmo nás učí, že plevel je nutno vypálit ohněm. Papežské buly...“

„Papežské buly cituj na koncilu,“ přerušil jej rázně osmahlý rytíř. „Zněly by hloupě v zájezdni krčmě. A v Kostnici jsem měl pravdu, mnichu, říkej si, co chceš. Lucemburk královským slovem a železným glejtem zaručil Husovi bezpečnost. Slovo a přísahu porušil, čest královskou i rytířskou poskvrnil. Tomu jsem nečinně přihlížet nemohl. A nechtěl.“

„Rytířská přísaha,“ zavrčel Jan Nejedlý, „má býti skládána ve službě Boží, ať už přísahá knap anebo král. Ptám se, jakou službu Bohu by zbožný rytíř prokázal přísahou danou kacíři? Ty to nazýváš ctí? Já to nazývám hříchem.“

„Rytířské slovo dávám vždy před tváří Boží. Proto je držím, i kdybych je dal Turkovi.“

„Turkovi slovo dodržet můžeš, kacíři nikoliv.“

„Pochopitelně,“ přisvědčil důležitě oficiál Kořbok. „Maur anebo Turčín setrvává v pohanství, poněvadž je divoký barbar. Nicméně může být osvícen a pokřtěn. Heretik a schismatic se však svévolně odvrátil od víry a církve, rouhá se Bohu, proto je mu stonásobně odpornější. V boji s kacířstvím je dovoleno všechno.“

„Když jde o kacíře,“ obrátil k němu Kantnerův host opálenou tvář, „porušuje krakovský kanovník Jan Elgot s klidným svědomím zpovědní tajemství. Biskup Ondřej Laskař, jemuž sloužíš, doporučuje kněžím poznaňské diecéze totéž. Dovoleno je vskutku všechno.“

„Neskrýváš své názory, pane,“ zaškaredil se Jan Nejedlý z Vysoké. „Proto ani já nehodlám skrývat svoje. Stojím si za tím, že Hus byl rouhač a kacíř a po právu skončil na hranici. Král římský, uherský a český se zachoval správně a zbožně, když slovo, které Husovi dal, nedodržel.“

„A za to,“ doplnil suše osmahlý rytíř, „ho teď Češi tolik milují. Proto musel utíkat od Vyšehradu s českou korunou pod paží. Teď panuje Českému království, ale z Budína, protože na Hradčany ho jeho poddaní nepustí.“

„Haniš krále Zikmunda,“ utrousil zlomyslně Melichar Barfuss. „A přesto mu sloužíš.“

„Nicméně si dovoluji mít vlastní úsudek.“

„Možná máš i jiný důvod, rytíři,“ zasyčel český dominikán. „Tys přece bojoval u Tannenberka proti špitálníkům Panny Marie na straně Poláků. Na straně Jagelly, krále neofyty, který se netají svou náklonností k českým kacířům. Jeho synovec Korybut se přece v Praze s jejich vůdci bratří a mnozí polští rytíři jim pomáhají vraždit katolíky a plnit kláštery. Jagello sice předstírá, že se to děje bez jeho

souhlasu, sám se však nechystá vytáhnout se svým vojskem proti kacířům. Kdyby jim vyhlásil válku, kdyby se s králem Zikmundem smířil a spojil, rázem by bylo po husitech. Proč to křesťanský král Jagello neučiní?“

„No právě,“ usmál se opět osmahlý rytíř. „Proč asi?“

Konrád Kantner si nahlas odkašlal. Barfuss předstíral, že se zajímá jen o svou porci. Matěj Kořbok si přikouzl spodní ret a zachmuřeně pokýval hlavou.

„Pravda je taková,“ přiznal neochotně, „že král římský nejednou prokázal, že není přítelem polské koruny. Jsem si jist, že každý Velkopolan by šel ochotně bránit víru. Ovšem pouze tehdy, pokud by Zikmund Lucemburský poskytl záruku, že ani křižáci, ani Braniboři nevpadnou na naše území, jakmile se naše vojska vypraví na jih. Jak ale máme věřit jeho zárukám, když spolu s našimi nepřáteli pikle kuje? Mám pravdu, kníže Konráde?“

„Ukončeme tuhle při,“ usmál se neupřímně Kantner. „Domnívám se, že zbytečně moc politikaříme. Zatímco planě tlacháme, stydne nám jídlo.“

„Avšak o těchto věcech je nutno hovořit,“ protestoval Jan Nejedlý k radosti mladých rytířů, ke kterým se už dvě mísy dostaly takřka nedotčeny do řeči zabranými velmoži. Jejich radost však byla předčasná, poněvadž páni v čele stolu jim vzápětí předvedli, že mohou hovořit a jíst současně.

„Uvědomte si, panstvo,“ pokračoval bývalý převor od svatého Klementa, polykaje mezi řečí sousta zelí, „že ta viklefská nákaza nezůstane jenom v Čechách. Bude se šířit. Češi, dobře je znám, jsou schopni přijít i sem, stejně jako chodí na Moravu a do Rakous. Mohou zabušit na vaše dveře, pánové. Na dveře každého z vás, jak tady sedíte.“

„Pah,“ ohrnul rty Kantner a lovil lžící z misky škvarky. „Tomu nevěřím.“

„Ani já ne,“ sfoukl Matěj Kořbok z korbele pivní pěnu. „K nám do Poznaně to mají dost z ruky.“

„Do Lubuše a Fürstenwalde,“ zahuhňal plnými ústy Melichar Barfuss, „je také z Tábora pořádně daleko. Nemám obavy.“

„Tím spíše,“ ušklíbl se nehezky kníže, „že dříve, nežli se někam vypraví, sami se dočkají návštěvníků. Zvláště teď, když ztratili toho Žižku. Soudím, že Čechům už brzy spadne hřebínek.“

„Křížová výprava? Tvé Milosti je známo něco bližšího?“

„Nikoliv,“ odvětil Kantner s výrazem, kterým dával najevo pravý opak. „Jenom tak nahlas přemýšlím. Hospodský, pivo!“

Reynevan se vytratil na dvůr, zašel za chlěvy a uchýlil se do křoví. Když si náležitě ulevil, vrátil se. Ale nezamířil hned zpátky do jizby, vyšel před vrata a dlouho se díval na silnici, která mizela v mlze. Ke své spokojenosti nikde nespatrił přijíždějící bratry ze Šterců.

Adéla, rozpomněl se náhle. Adéla už není v bezpečí u lhotských cisterciáčků. Měl bych...

Měl bych. Ale bojím se. Toho, co mi mohou Štercové udělat. Toho, o čem všude a s podrobnostmi vyprávějí.

Vrátil se na dvůr. Překvapilo ho, když spatřil knížete Kantnera s Haugvicem, jak vycházejí zpoza chlěvů. Čemu se divím, pomyslel si, do křoví za chlěvy chodívají i knížata a senešalové. A to pěšky.

„Natáhni uši, Bielau,“ spustil bez okolků Kantner, umývá si ruce ve vědru, které mu chvatně přinesla jedna z děveček. „Poslouchej, co ti povím. Nepojedeš se mnou do Vratislavi.“

„Knížecí...“

„Zavři klapačku a neotevírej ji, dokud ti nedovolím. Dělán to pro tvé dobro, usmrkanče. Jsem si jist, že ve Vratislavi by tě můj bratr biskup vsadil do věže, dřívě než stačíš vyslovit *benedictum nomen Iesu*. Biskup Konrád se s cizoložníky nemazlí, nejspíše proto, hahaha, že nemá rád konkurenci. Vezmeš si toho koně, co jsem ti půjčil, a pojedeš do Malé Olešnice, do komendy johanitů. Komturovi Dietmarovi de Alzey řekneš, že jsem tě poslal, abys u nich vykonal pokání. Budeš tam sedět tiše jako myška, dokud pro tebe nepošlu. Jasně? Musí to být jasné. Tenhle měšec si vezmi na cestu. Víím, že je malý. Chtěl jsem dát více, ale můj pokladník mi to rozmluvil. Občerstvení v téhle hospodě drobet ochudilo můj reprezentační fond.“

„Uctivé díky,“ zahučel Reynevan, třebaže váha měšce přílišnou úctu nezasluhovala. „Děkuji, Milosti. Jenže peníze nejsou všechno.“

„Šterců se neboj,“ skočil mu do řeči kníže. „U johanitů tě nenajdou a cestou k nim nebudeš sám. Stejným směrem, totiž na Moravu, má namířeno můj host, jistě jsi ho viděl u stolu. Souhlasil, že můžeš jet s ním. Po pravdě řečeno, ne hned, ale přesvědčil jsem ho. Chceš vědět jak?“

Reynevan horlivě zakýval hlavou.

„Řekl jsem mu, že tvůj otec bojoval a padl v družině mého bratra u Tannenberka. Můj host tam také byl. Jenže on říká: u Grunwaldu. Stál na opačné straně.“

Tak tedy buď zdrav. A přestaň se kabonit, hochu, nemůžeš si na mě stěžovat. Dal jsem ti koně i trochu peněz. A postaral jsem se ti o bezpečnou cestu.“

„Bezpečnou?“ odvážil se namítnout Reynevan. „Knížecí Milosti, Šterců je šest. A já... S jediným rytířem? I když má zbrojnoše... Milosti... Vždyť je to jenom jeden rytíř!“

Rudiger Haugvic nahlas vyprskl, Konrád Kantner neskryval poba-
vení:

„Ty jsi ale osel, Bielau. Prý učený bakalář, a takového slavného
člověka nepoznáš. Postavit se šesti protivníkům, zbedněný troupe,
je pro toho rytíře dětinskou zábavou.“

Vida, že Reynevan stále nechápe, vysvětlil:

„Je to Záviš Černý z Garbova.“

Kapitola čtvrtá

v níž Reynevan a Závíš Černý z Garbova spolu rozmlouvají na březské cestě. Poté Reynevan vyléčí Závíše ze střevní plynatosti, za což se mu Závíš odvděčí cennými poučeními z nejnovějších dějin.

Rytíř Závíš Černý z Garbova pozdržel koně, aby mohl zůstat o něco pozadu, nadzvedl se v sedle a dlouze pšoukl. Úlevně vydechl, opřel se oběma rukama o oblouk sedla a pšoukl ještě jednou.

„To je tím zelím,“ vysvětlil, když se za malou chvíli připojil k Reynevanovi. „V mém věku už nemůžu hltat tolik dušeného zelí. U kostí svatého Stanislava! Když jsem býval mladší, mohl jsem se přecpat k prasknutí. Čímkoliv, třeba i tím zpropadeným zelím, hlavně když v něm bylo dost kmínu. A dneska, cholera jasná, ledva ždíbec ochutnám, začne mě nadouvat, div mně to teřich neroztrhá. Stáří, chlapče, stojí za hovno.“

Závíšův kůň, mohutný vraný hřebec, zafrkal jakoby na souhlas. Vraníka kryl černý kropicí ozdobený Sulimou – rytířovým erbem. Reynevan

si v duchu spílal nedovtipů, že proslulého válečníka ihned neidentifikoval podle jeho znaku – v polské heraldice přece zcela ojedinelého.

„Cože jsi tak zamklý?“ zajímal se Záviš. „Jedeme spolu takovou dobu a tys utrousil s bídou deset slov. Máš něco proti mně? Jde o Grunwald, že? Víš co, chlapče, mohl bych tě přesvědčovat, že jsem v žádném případě nemohl mít nic společného se smrtí tvého otce. Mohl bych tě ujišťovat, že jsem se s ním nemohl střetnout v boji, protože krakovská korouhev byla ve středu polsko-litevského vojvška, kdežto slezská korouhev Konráda Bílého na křížáckém levém křídle. Jenomže by to byla lež. Tenkrát v den Rozeslání apoštolů jsem zabil mnoho mužů. Byla to valná bitva, učiněná řež. V takovém zmatku se člověk neohlíží napravo nalevo. Tak už to v bitvách chodí.“

„Otec,“ odkašlal si Reynevan, „nosil na štítě...“

„Nepamatuji se na erby,“ přerušil ho ostře Sulimský. „V boji muže proti muži nemají žádný význam. Důležité je to, kam je obrácen hlavou kůň. Jestli proti mně, sekám, i kdyby měl jezdec na štítě samotnou Bohorodičku. A když se prach smísí s krví, skrze to lepkavé červené bláto na štítech stejně nic nerozeznáš. Řekl jsem, že u Grunwaldu byla bitva. Největší bitva, jakou jsem v životě zažil. Na tom skončeme. Nechovej ke mně zášť.“

„Nechovám.“

Záviš opět zadržel koně, zdvihl se v sedle a prdl. Z vrbiček podél cesty vylétly vyplašené kavky. Doprovod rytíře z Garbova, tvořený prošedivělým zbrojnošem a čtyřmi knechty, se obezřetně držel kus za nimi. Jak zbrojnoš, tak pacholci jeli na pěkných koních a byli čistě oděni a řádně vystrojeni, jak se slušelo na sloužící člověka, jenž býval krušvickým starostou a spišským místodržitelem a jemuž prý náleželo třicet vsí. Závišovi muži ovšem nebyli nějakí panští lokajové, naopak, na první pohled vypadali na zkušené bijce, kteří svoje zbraně dozajista nenosili na parádu.

„Dobře, nechováš,“ připustil Záviš. „Tak proč pořád mlčíš jako zařezaný?“

„Poněvadž se mi zdá,“ rozhodl se Reynevan pro otevřenost, „že ty cítíš nevraživost vůči mně. A tuším proč.“

Záviš Černý se otočil v sedle a dlouze se na něj zadíval.

„Jářku,“ poznamenal po chvíli, „jak žalostným hláskem to promluvíla ukřivděná nevinność. Věz tedy, synku, že šoustat cizí manželky považuji za hanebnost, jež si právem zaslouží trest. V mých očích nejsi o nic lepší než zloděj, co vykrádá kurníky sousedů anebo v tlačnici odřezává měšce. Dareba, který využil příležitosti, aby si přisvojil, co mu nepatří.“

Reynevan mlčel.

„Před věky panoval v Polsku obyčej,“ pokračoval Závaš, „že polapeného svůdce cizích žen odvedli na most a železným hřebíkem mu přibili šourek k zábradlí. Pak vedle provinilce položili nabroušený nůž. Prý, chceš-li na svobodu, odřízni se.“

Reynevan stále nepromluvil.

„Už se nepřibíjí,“ povzdechl si zklamaně rytíř. „Škoda. Moje paní Barbora rozhodně není do větru, ale když si pomyslím, že by její slabé chvílky mohl zneužít nějaký krakovský frejř. Někdo jako ty... Ach, co k tomu dodat.“

Ticho, které na nějakou dobu zavládlo, přerušilo opět rytířem sněžené zelí.

„Uuuf,“ zafuněl Závaš a zadíval se do nebe. „Věz však, chlapče, že tě neodsuzuji. Ať hodí kamenem pouze ten, kdo sám jest bez hříchu. Více se o tom nebudeme bavit.“

„Láska je veliká věc a zjevuje se v různých podobách,“ ozval se Reynevan poněkud dotčeně. „Kdo při poslechu písní a romancí odsuzuje Tristana a Isoldu, Lancelota a Gueneveru anebo trubadúra Guilhelma de Cabestaing a Markétu z Rousillonu. Mne a Adélu svazuje stejně upřímný a horoucí cit, přesto se proti nám všichni spikli...“

„Je-li tvůj cit tak silný,“ předstíral Závaš údiv, „proč nejsi u své milované? Pročpak *fugas chrustas* jako přistižený zlodějíček? Tristan, aby se mohl přiblížit k Isoldě, použil lest, přestrojil se, pokud mě neklame paměť, za špinavého žebráka. Lancelot zase, aby vysvobodil svou Gueneveru, samojediný udeřil na všechny rytíře Kulatého stolu.“

„Není to tak prosté,“ zrudl Reynevan. „Co jí bude platné, když se nechám chytit a zabít? O sobě nemluvě. Ale nějaký způsob najdu, neměj péči. Třeba v přestrojení jako vzpomínaný Tristan. Láska vždy zvítězí. *Amor vincit omnia*.“

Závaš se zvedl a prdl. Nedalo se odhadnout, zda to byl komentář, anebo jen zelí.

„Tahle disputace přinesla aspoň jeden užitek,“ konstatoval. „Pěkně jsme se rozpovídali. Už jsem se nudil, když jsme jeli jako na pohřeb. Promluvme si ještě, mladý pane Slezáku. Je mi jedno o čem.“

„Proč jedeš tudy, pane Závaši,“ změnil Reynevan promptně námět rozhovoru. „Není z Krakova na Moravu blíže přes Ratiboř? A přes Opavsko?“

„Nejspíš je,“ připustil Závaš. „Ale přiznám se, že nesnáším Ratibořské. Nedávno zesnulý kníže Jan, Bůh se smiluj nad jeho duší, byl mrzký a záludný čubčí syn. Poslal vrahy na Přemka, syna těšínského knížete

Nosáka. Já jsem Nosáka dobře znal a s Přemkem se přátelil. Proto jsem se Ratiboři vyhnul. Povídá se, že Janův syn Mikuláš se v ničemnosti otci přinejménším vyrovná. Navíc jsem měl v Olešnici poslání, nesl jsem Kantnerovi zprávu od krále Jagella. A hlavně jsem se doslechl, že cesta přes Dolní Slezsko poskytuje nepřeborné možnosti zábavy a povyražení. Případá mi ale, že ty pověsti byly silně nadsazené.“

„Ha!“ domyslel se bystře Reynevan. „Proto tedy jedeš v plné zbroji. Na bojovém oři. Vyhledáváš bitku, uhodl jsem?“

„Uhodls,“ potvrdil nevzrušeně Záviš Černý. „Všichni bájili, že se to tady hemží loupeživými rytíři.“

„Na této zemské stezce ne. Tady je bezpečno. Vždyť vidíš, kolik zde cestuje lidí.“

Skutečně, na nedostatek společnosti si nemohli stěžovat, sami sice nedohonili nikoho a nikdo je nepředběhl, zato v protějším směru, z Břehu do Olešnice, panoval živý ruch. Minuli několik těžkých kupeckých povozů, zanechávajících v cestě hluboké koleje a doprovázených ozbrojenci vesměs značně zločineckého vzezření. Minuli pěší průvod ukoptěných smolařů, za nimiž se linul štiplavý pach dehtu. Minuli na koních jedoucí křížovníky s hvězdou i mladičkého johani-tu s tváří cherubína, poháněče vedoucí voly a pěťici podezřele vyhlížejících obejdů, kteří, třebaže se uctivě zeptali na cestu do Čenstochové, Reynevana nepřesvědčili, že jsou zbožní kající, chystající se navštívit proslulé poutní místo. Minuli na žebříňáku jedoucí partu vagantů, zpívajících veselými, opilými hlasy *In cratera meo* – píseň složenou na slova Huga z Orléans.

A právě teď proti nim jel rytíř s mladou ženou a malým doprovodem. Rytíř byl v okázalé bavorské zbroji a dvouocasý lev na jeho tarči ukazoval na jeho příslušnost k významnému rodu Unruhů. Bylo jasné, že rytíř okamžitě poznal Závišův erb, pozdravil úklonou, ovšem tak hrdou, aby bylo na první pohled zřejmé, že Unruhové nejsou o nic horší než Sulimští. Rytířova společnice jela na pěkné hnědé klisně po dámském způsobu, jak jen jí dovolovaly úzké fialové šaty, a kupodivu s nepokrytou hlavou. Větrík jí čechrал plavé vlasy. Projíždějíc kolem nich, zvedla žena hlavu, roztomile se usmála a obdařila okounějího Reynevana pohledem tak zeleným a výmluvným, až jinocha polilo horko.

„Jářku, chlapče,“ podotkl po chvíli Záviš, „ty nezemřeš přirozenou smrtí.“

A prdl. Silou bombardy střední ráže.

„Abych ti, pane Záviši, dokázal,“ řekl Reynevan, „že se na tebe pro tvé výčitky a potměšilsti nehněvám, vyléčím tě z tvého ujímání.“

„Rád bych věděl jak.“

„Uvidíš. Jen co potkáme nějakého pastýře.“

Pastýře zahlédli jako na zavanou, ale jakmile chudák spatřil, že k němu z cesty sjíždějí ozbrojení jezdci, dal se na panický útěk. Doběhl na kraj pastviny a zmizel v houští. Zůstaly jen bečící ovce.

„Špatná taktika,“ vytýkal sám sobě starý válečník. „Měli jsme ho vzít obchvatem a odříznout mu únikovou cestu. V lese ho nechytíme. A podle toho, jak upaloval, je už nejspíše za Odrou.“

„Nebo za Nisou,“ doplnil vtipně a se znalostí zeměpisu Vojtěch, rytířův zbrojnoš.

Reynevan si jejich žertování nevšiml. Sesedl a jistým krokem zamířil k pastýřské chýši. Vstoupil dovnitř a v další chvíli z ní vyšel s velkým svazkem sušených bylin.

„Nepotřeboval jsem pastýře,“ vysvětlil, „nýbrž tohle. Teď mi schází už jenom vroucí voda. Někaký hrnec se u vás, doufám, najde?“

„Všechno,“ odtušil nedůtklivě Vojtěch, „se u nás najde.“

„Jestli máme vařit,“ pohlédl Závíš na oblohu, „musíme si najít tábořiště. Ale pořádné, schyluje se k večeru.“

*

Závíš Černý se pohodlně opřel o sedlo pokryté beraním kožichem, nahlédl do prázdného hrnku a přičichl.

„Chutná to jako sluncem ohřátá voda z hradního příkopu a smrdí kočičinou,“ ohodnotil bylinkový odvar. „Ale pomáhá to, pro Kristovy rány, pomáhá. Už po prvním hrnku, když jsem dostal proháněčku, se mně ulevilo a teď už jsem docela v pořádku. Moje uznání, Reimare. Připouštím, že nadaný mladík se na universitě může naučit i užitečnější věci než chlastat, smilnit a sprostě nadávat.“

„Trocha znalostí o léčivých bylinách, nic více,“ prohlásil skromně Reynevan. „To, co ti skutečně pomohlo, pane Závíši, bylo sejmutí zbroje a odpočinek v poloze pohodlnější nežli na koňském hřbetě.“

„Já své možnosti znám,“ namítl rytíř. „Vím, jak dlouho vydržím v sedle a ve zbroji. Abys věděl, častokrát jedu v noci, jenom s lucernou anebo s pochodní. Urychlí to cestování, a navíc takoví, kteří se mě zaleknou za denního světla, často si dodají odvahy v noční tmě – a postarají se mi o zábavu, cha cha. Ale když tvrdíš, že v okolí je bezpečno, proč unavovat koně. Poseďme u ohně, poklábosme. Vždyť to je také zábava. Možná ne tak dobrá jako porubat pár raubritterů, ale...“

Plamen vysoko vyšlehl a projasnil noc. Zaprskal a zavoněl tuk, kapající z plátků slaniny, které pacholci opékali nad ohněm. Závíšovi

muži zachovávali mlčení a náležitý odstup, avšak z jejich očí Reynevan vyčetl vděčnost. Pochopil, že čeled' v žádném případě nesdílela pánovu zálibu cestovat v noci s lucernou či pochodní.

Na nebi nad lesem zářily hvězdy. Noc byla chladná.

„Tááák,“ masíroval si Záviš dlaněmi břicho. „Zabralo to, panečku, zabralo. Rychleji a účinněji než doporučované modlitby ke svatému Erasmovi, jenž má pomáhat při střevních obtížích. Jaká to byla bylina, jaká čarovná mandragora? A jak tě napadlo hledat ji v pastýřské chajdě?“

„Po svatém Jánú,“ vysvětloval Reynevan, rád, že se může pochlubit, „sbírají pastýři všemožné bylí. Vyznají se v tom. Svazek natrhaných rostlin si nejprve uvážou na hyrkavici – tak se v Čechách říká pastýřské holi. Později byliny suší v salaši. Vaří z nich odvary, kterými...“

„Napájejí stádo,“ vpadl mu do řeči Sulimský. „Kurýrovals mě jako nadmutou krávu, což? Ale když to pomohlo...“

„Nepohoršuj se, pane Záviši. Lidová moudrost je hluboká. Nezavrhoval ji žádný z velkých mediků a alchymistů, ani Plinius, ani Galén, ani učení Arabové, ani Gerbert z Aurillaku, ani Albertus Magnus. Lékařská nauka vděčí za mnohé prostému lidu. Zejména pastýřům, neb ti mají blízko k přírodě a vědí hodně o její léčebné síle. I o jiných silách.“

„Vskutku?“

„Vskutku,“ potvrdil Reynevan a přisunul se blíže k ohni. „Nevěřil bys, pane Záviši, kolik síly skrývá ten suchý věchet z pastýřské chýše. Pohled: heřmánek, skromný, leč zázračný, zde je chudobka a sporýš a třezalka. Těmto dalším bylinkám se u vás v Polsku říká: ukvap, baršč a arciděhel. Někteří nafoukaní medicí ani netuší, jak jsou účinné. A tohle jsou bobule svatého Vendelína, tohle zase zelina svatého Linharta, pokud to nevíš, tihle dva svatí jsou patroni pastevců. Když se tyhle byliny dávají stádu, je třeba modlit se k řečeným světcům.“

„To, cos mumlal nad kotlíkem, nebyly žádné modlitby.“

„Nebyly,“ odkašlal si Reynevan. „Lidová moudrost...“

„Ta tvoje moudrost čpí hranicí,“ řekl vážně Sulimský. „Na tvém místě bych si dával pozor, koho léčím a s kým o tom hovořím. A v či přítomnosti vzpomínám Gerberta z Aurillaku. I já, prostý rytíř, jsem o těch věcech ledacos zaslechl. Buď opatrný, Reinmare.“

„Budu.“

„Já si myslím,“ zapojil se do rozhovoru zbrojnoš Vojtěch, který opodál čistil a natíral tukem řemenu koňského postroje, „že jestli nějaké čáry jsou, je lepší o nich něco vědět, než nevědět zhola nic. Myslím...“

Zarazil se, když zachytil Závišův výhrůžný pohled.

„A já si zase myslím,“ řekl úsečně rytíř z Garbova, „že všechno zlo tohoto světa pochází z myšlení. Zvláště když se myslet pokoušejí lidé, kteří k tomu nemají žádné předpoklady.“

Vojtěch se zahanbeně sklonil nad postrojem. Reynevan chvíli vyčkával, než se odhodlal opět promluvit:

„Pane Záviši?“

„Mhm?“

„V hospodě, při sporu s tím dominikánem, jsi neskrýval... No... Že straníš českým husitům. Tedy spíše jim než jejich protivníkům.“

„Podle tebe to ze mne hned dělá kacíře?“

„Tak jsem to nemyslel,“ hájil se Reynevan. „Jenom by mě zajímalo...“

„Co by tě zajímalo?“

„Jak to bylo... Jak to bylo ve dvaadvacátém roce u Německého Brodu? Když jsi padl do českého zajetí. Už se o tom tradují hotové legendy...“

„Vážně? Jaké?“

„Takové, že útek ti připadal zbabělý a válčit jsi nemohl, když jsi byl posel.“

„Tak se to říká?“

„Tak. A ještě, že... že král Zikmund tě tam nechal. A sám zbaběle uprchl.“

Záviš chvíli mlčel.

„A ty,“ ozval se po chvíli, „bys chtěl vědět, jak to bylo doopravdy, co?“

„Pokud ti to nevadí...“

„Proč by mi to mělo vadit? Při vyprávění čas příjemněji utíká.“

Vzdor tomu, co prohlásil, se rytíř z Garbova opět pohroužil v mlčení, pohrávaje si s prázdným hrnkem. Reynevan si nebyl jist, zda Záviš čeká na jeho otázky, nicméně nespěchal s vypyťováním. Jeho zdrženlivost se vyplatila.

„Vezmu to od začátku,“ rozpovídal se konečně Záviš. „Toho času mne král polský vyslal ke králi římskému s delikátním posláním... Šlo o jeho sňatek s královnou Žofií, Zikmundovou švagrovou, vdovou po českém králi Václavovi. Nic z toho nebylo, jak zajisté víš, Jagello si nakonec vzal Soňku Holšanskou, ale tehdy ještě zvažoval i jiné možnosti. Nařídil mi, abych s Lucemburkem dohodl, co je zapotřebí – hlavně věno. Tak jsem jel.“

Ale ne do Prešpurku, ani do Budína, nýbrž na Moravu, odkud se Zikmund zrovna chystal na svoje odbojné poddané s úmyslem dobýt

Prahu a vykořenit husitské kacířství v Čechách. Na svatého Martina, když jsem dorazil, byla křížová výprava připravena. Pravda, Zikmundova zbrojná moc byla poněkud oslabena, poněvadž lužické houfce landfojta Rumpolda se vracely domů, když předtím zpustošily okolí Chrudimi. Domů mělo namířeno také slezské vojsko, v němž byl rovněž náš nedávný hostitel Konrád Kantner. Na Prahu se ale s králem chystalo rytířstvo Albrechta Rakouského a vojsko olomouckého biskupa. No a samotných uherských jezdců měl Lucemburk více než deset tisíc...“

Záviš se na chvíli zahleděl do praskajícího ohně.

„Chtě nechtě,“ pokračoval, „jsem musel zůstat se Zikmundem. Abych mohl pokračovat v jednání, doprovázel jsem ho na výpravě. A stal se tak svědkem všelijakých věcí. Například dobytí města Poličky a krveprolítí, které po něm následovalo.“

Pacholci seděli nehybně, kdo ví, možná už spali. Záviš vyprávěl hlasem tichým a jednotvárným. Uspávajícím. Zvláště někoho, kdo už tu historii určitě slyšel. Anebo se událostí, o nichž byla řeč, osobně účastnil.

„Od Poličky táhl Zikmund ke Kutné Hoře. Žižka mu zastoupil cestu, odrazil několik útoků uherské jízdy, ale když se dověděl, že se Hora vzdala, ustoupil. Královští triumfálně vstoupili do města. Vždyť porazili samotného Žižku, obávaný hejtman se před nimi dal na útěk! Tehdy Lucemburk udělal neodpuštělnou chybu. I když jsem mu to rozmlouval já i Filip Scollari...“

„Pippo Spano? Ten věhlasný florentský kondotiér?“

„Nepřerušuj mě, chlapče. Král Zikmund byl přesvědčen, že se Češi po panickém úprku zastavili až v Praze. A tak navzdory mým a Pippovým radám dovolil svým Uhrům, aby se rozjeli do okolí, prý aby si našli zimoviště, protože nastaly tuhé mrazy. Maďaři a Kumáni se rozptýlili po kraji a slavili vánoční svátky loupením, znásilňováním, vypalováním osad a mordováním všech, které pokládali za kacíře anebo přívržence kacířů. To značí každého, kdo se jim dostal do rukou.“

Za nocí bylo nebe rudé od požárů, ve dne stoupaly k obloze sloupy kouře. Král zatím ve městě slavil, hodoval, soudil a popravoval. A tehdy, bylo to na Tři krále, přišla zpráva: Žižka jde! Žižka neuprchl, jen přechodně vyklidil pole, aby měl čas přeskupit a posílit svoje vojsko – a teď jde na Kutnou Horu se vši brannou mocí Prahy a Tábora, už je v Nebovidech, už je v Kaňku! A víš, co se stalo? Co udělali chrabří křížáci, jakmile se tu novinu doslechli? Když zjistili, že armáda je rozptýlená po vsích, vzali nohy na ramena, nechávající za sebou všechnu výstroj, výzbroj, dokonce i kořist, jenom aby si

zachránili holé životy. Na rozloučenou ještě zapálili město. Jen Pippo Spano na chvíli ovládl paniku a hotovil se k obraně mezi Kutnou Horou a Německým Brodem.

Mráz povolil, bylo zamračeno, pošmourno, mokro. Tehdy jsme z dálky uslyšeli... A pak uviděli... Chlapče, něco takového jsem neslyšel a neviděl nikdy dříve – a to jsem slyšel a viděl leccos. Šli na nás ti táborité a pražané, šli a nesli korouhve a monstrance, šli ve vyrovnaných šicích a jejich zpěv burácel jako hromobití. S nimi jely ty jejich proslavené vozy a ježily se namířenými píšťalami a hákovnicemi.

A na vlastní oči jsem spatřil domýšlivé německé heldy, pyšné rakouské těžkooděnce, divoké uherské jezdce, moravské a lužické šlechtice, Spanovy žoldnéře, jak se všichni jako jeden muž vrhli na útěk. Ano, slyšíš dobře, dříve než se husité přiblížili na dostřel, královská armáda zděšeně prchala k Německému Brodu. Pasovaní rytíři křičeli strachy a navzájem se odstrkovali a poráželi, jak utíkali před pražskými ševci a provazníky, před venkovskými sedláky, kteří jim ještě před pár dny byli k smíchu. Utíkali v takové panice, že odhazovali zbraně, jimiž bylo tak snadné během celé předchozí kruciáty pobíjet bezbranné. Utíkali, chlapče, před mýma udivenýma očima jako zbabělci, jako ustrašení zajíci. Jako kdyby se polekali... Víš čeho? Pravdy. Hesla VERITAS VINCIT vyšitého na husitských korouhvích.

Většinu Uhrů a železných pánů se podařilo uniknout na druhý břeh Sázavy. Potom se led prolomil. Radím ti, chlapče, jestli budeš někdy nucen jít v zimě do války, za žádnou cenu nevstupuj v brnění na led.“

Reynevan sám sobě přislíbil, že to neudělá. Sulimský nabral dech a pokračoval:

„Jak jsem řekl, rytířstvo ztratilo čest, ale zachránilo si kůži. Většinou. Avšak pěšáky, stovky sudličníků a střelců, vojáky z Moravy a Rakous i městskou hotovost z Olomouce husité dostihli a bili. Bili strašně, od osady Habrů až k podhradí Německého Brodu. Sníh byl rudý celé dvě míle.“

„A ty? Jak...“

„Neutekl jsem s královskými, neutekl jsem ani s Pippem Spanem a Janem z Hardeka, a ti, komu čest, tomu čest, ustoupili jako jedni z posledních a nikoli bez boje. Já rovněž, ať už se povídá, co chce, jsem se bil. A tvrdě. Posel neposel, neměl jsem na vybranou. Nebyl jsem v poli sám, měl jsem po boku pár Poláků a přidali se k nám nějací Moravané, kterým se nechtělo utíkat, a zvláště ne přes ledovou vodu. Bili jsme se... Ale *nec Hercules...*“

Pacholci, jak se ukázalo, nespali. Znenadání jeden vyskočil, jako by ho uštkla zmije, druhý zdušeně vykřikl, třetí skřípl tesákem ta-

ženým z pochvy. Vojtěch zvedl kuši. Jejich pán je ostrým hlasem zarazil.

Ze tmy něco vyšlo.

V první chvíli to vypadalo jako část temnoty, její útržek ještě temnější než okolí. Když plamen vyšlehl výše, zůstal ten útržek nadále černý jako saze, ale na pozadí noci získal obrysy. A tvar. Tvar nevelké, sukovité postavy, ani ptáka s načepýřeným peřím, ani zvířete s naježenou srstí. Jediné, co se na podivném stvoření dalo rozeznat, byly vzpřímené špičaté uši.

Vojtěch pomalu, nespouštěje z tvora oči, odložil samostříl. Jeden z pacholků se šeptem dovolával pomoci svaté Kunhuty, ale i jeho utišilo Závišovo odměřené, leč rozhodné gesto.

„Bud' vítán, noční návštěvníku,“ pozdravil se záviděníhodným klidem rytíř. „Usedni bez obav k našemu ohništi.“

Stvoření pohnulo ušatou černou hlavou. Reynevan zachytil záblesk velkých očí, zahlédl v nich červený odraz jejich táborového ohně.

„Usedni bez obav,“ zopakoval Záviš vlídným a zároveň pevným tónem. „Neboj se, nikdo z nás ti neublíží.“

„Nebojím se,“ odvětil chraptivě tvor a zvedl paži. Reynevan chtěl uskočit, ale úlekem se nemohl ani hnout. S údivem si uvědomil, že černý dráp ukazuje na znak na Závišově štítě. Potom tvor ukázal na kotlík s bylinkovým odvarem.

„Sulima a bylinkář,“ zachroptěl tvor. „Čest a vědění. Proč bych se tedy bál? Nebojím se. Mé jméno je Hans Mein Igel.“

„Vítám tě, Hansi. Máš hlad? Máš žízeň?“

„Ne. Přišel jsem jenom posedět. Poslouchat. Slyšel jsem rozhovor. Chci poslouchat.“

„Bud' naším hostem.“

Tvor přisedl k ohništi, zježil srst a znehybněl.

„Tak,“ pokračoval nevzrušeně Záviš, „kde jsem přestal?“

„Skončils...“ polkl naprázdno Reynevan, aby se mu vrátila řeč. „*Nec Hercules*.“

„Přesně tak,“ zachroptěl Hans Mein Igel.

„Ano, tak to bylo,“ potvrdil Sulimský. „Přemohli nás. Bylo jich hodně, těch husitů. A to jsme měli setsakramentské štěstí, že proti nám stála kališnická jízda, protože táborští cepníci neznají slova jako ‚pardon‘ anebo ‚výkupné‘. Když mě konečně strhli ze sedla, jeden z těch, co zůstali se mnou, možná Mertvič anebo Rarovský, stačil vykřiknout, kdo jsem. A že jsem byl u Grunwaldu. S Janem Žižkou z Trocnova a Janem Sokolem z Lamberka.“

Reynevan vydechl obdivem, když uslyšel ta slavná jména. Záviš se odmlčel.

„Zbytek,“ dokončil posléze, „už znáte. Od pověstí se moc neliší.“

Reinmar a Hans Mein Igel zamyšleně pokyvovali hlavami. Trvalo dlouho, než rytíř znovu promluvil:

„Teď mi připadá, že jsem si na stará kolena vykoledoval církevní klatbu. Když mě totiž vykoupili ze zajetí a vrátil jsem se do Krakova, všechno, co jsem viděl na Tři krále v Kutné Hoře, co jsem viděl o dva dny později u Německého Brodu a dalšího jitra po dobytí města, zkrátka úplně všechno jsem po pravdě vypověděl králi Vladislavovi. Neradil jsem mu, nevnucoval mu svoje úvahy a názory, neukvapoval se v soudech a odsudcích. Jen jsem vyprávěl. A on, mazaný starý Litvín, naslouchal. Už věděl. A nikdy, to mi věř, chlapče, i kdyby papež sebevíce ronil slzy nad ohroženou vírou, i kdyby římský král sebevíce zuřil a vyhrožoval, mazaný starý Litvín nepošle polské a litevské rytířstvo do Čech. Vůbec ne z hněvu na Lucemburka, že v naší při s řádem teutonských rytířů rozhodl ve prospěch řádu ani pro jeho politiku zaměřenou proti našemu království, nýbrž kvůli mému vyprávění. Kvůli náležitému závěru, který z něj vyvodil, že polského a litevského rytířstva je potřeba proti křižákům, že by bylo hloupé, zbytečné a nebezpečné nechat je utopit v Sázavě, Vltavě anebo Labi. Jagello se po vyslechnutí mého vyprávění, co živ bude, nepřipojí k žádné kruciátě proti husitům. Mým přičiněním. Proto teď jedu za Dunaj proti Turkům, dříve než budu exkomunikován.“

„Žertuješ,“ zajíkl se Reynevan. „Ty, pane... Exkomunikován? Takový rytíř, hrdina... Jistě žertuješ.“

„Jistě,“ přisvědčil trpce Záviš. „Žertuji. Ale obavy mám.“

Nějaký čas mlčeli. Jen v temnotě neklidně frkali koně.

„Vypadá to,“ uvažil Reynevan, „na konec rytířstva. A rytířství. Pěchota ukázněná a sevřená rameno k rameni nejenže odolá těžkooděným jezdcům, ale dokáže je i porazit. Skotové u Bannockburnu, Vlámové u Courtrai, Švýcaři u Sempachu a Morgartenu, Angličané u Azincourtu, Češi u Vítkova a Vyšehradu, u Sodoměře, u Německého Brodu... Možná je to konec jedné epochy? Možná končí věk rytířstva?“

„Válka bez rytířstva a rytířství,“ odušil pomalu Záviš Černý, „se musí postupně změnit v bezduché zabíjení. A nakonec v masakr. Něčeho takového bych se nemohl účastnit. Ale ještě potrvá, než k tomu dojde, nevěřím, že bych se toho dožil. Mezi námi, ani bych se toho dožít nechtěl.“

Opět bylo dlouho ticho. Oheň dohasínal, polena se zbarvila do ruda, jen čas od času z nich vyšlehly modravé plamínky. Některý z pacholků

tlumeně chrápal. Záviš si třel dlaní čelo. Hans Mein Igel, černý jako útržek tmy, pohyboval špičatýma ušima. Když se v jeho očích již poněkolkáté zaleskla záře ohně, Reynevan si uvědomil, že tvor ho pozoruje.

„Láska,“ promluvil Hans Mein Igel, „nejedno má jméno. A tobě, mladý bylinkáři, právě ona určí osud. Láska ti zachrání život, a ty to ani nepoznáš. Protože Bohyně má mnoho jmen. A mnoho tváří.“

Reynevan ohromeně mlčel. Místo něho se ozval Záviš.

„Vida,“ poznamenal. „Věštba. Jako každá věštba je špatně srozumitelná, jako každá se hodí ke všemu, a současně k ničemu. Bez urážky, pane Hansi. A co pro mne? Jakou věštbu máš pro mne?“

Hans Mein Igel zastříhal ušima.

„Nad velikou řekou,“ řekl svým chraptivým hlasem, „stojí na skále hrad. Nazývá se Holubí Hrad. Pod ním teče voda. Zlé místo. Nejezdí tam, Sulimo. Zlé místo pro tebe, ten Holubí Hrad. Nejezdí tam, vrať se domů.“

Záviš nepromluvil a bylo vidět, že se pohroužil do svých myšlenek. Mlčel tak dlouho, až Reynevan usoudil, že slova podivného nočního hosta přejde rytíř mlčením. Mýlil se.

„Já,“ přerušil konečně tísnivé ticho Záviš, „jsem člověkem meče železného. Já vím, co mne čeká, znám svůj osud. Znáám ho už bezmála čtyřicet let, od chvíle, kdy jsem poprvé vzal do ruky meč. Ale teď se už neohlédnu. Nebudu se dívat, co jsem nechal za zády: hundsfeldy, hroby, královské zrady, podlost, malověrnost a bezbožnost ducha. Nevrátím se ze zvolené cesty, pane Hansi Mein Igeli.“

Hans Mein Igel neřekl ani slovo, jen jeho velké oči se leskly v přítmí.

„Ale stejně,“ přetřel si Záviš Černý čelo, „bych dal přednost tomu, abys mně, stejně jako Reinmarovi, věštil lásku, a ne smrt.“

„Já také,“ řekl Hans Mein Igel. „Také bych tomu dal přednost. Buďte zdrávi.“

Tvor se náhle zvětšil, mocně zježil srst. A zmizel. Rozplynul se v temnotách, z nichž se prve vynořil.

*

Koně frkali a dusali ve tmě. Pacholci hlasitě chráпали. Nebe zesvětlo, nad vrcholky stromů bledly hvězdy.

„Neuvěřitelné,“ zakroutil hlavou Reynevan. „Neuvěřitelné.“

Z dřimoty vytržený Sulimský sebou trhl a zvedl hlavu.

„Co je neuvěřitelné?“

„Ten... Hans Mein Igel. Víš, pane Záviši, že... Musím přiznat... Máš můj obdiv...“

„Proč?“

„Když vystoupil ze tmy, ani ses nehnul. Ani hlas se ti nezachvěl. A když jsi s ním mluvil... Vždyť to byl ... Noční tvor. Cizí. Nečlověk...“

Záviš Černý z Garbova se na něho dlouho díval.

„Znám mnoho lidí,“ řekl nakonec nezvykle vážným hlasem. „Velmi mnoho lidí, kteří jsou pro mne více cizí.“

*

Jitro bylo mlhavé a vlhké, krůpěje rosy tížily pavoučí sítě. Les byl tichý, však hrozivý jako spící nestvůra. Koně se brodili přízemní mlhou, frkali a pohazovali hlavami.

Na rozcestí za lesem stál kamenný kříž. Jedna ze zde ve Slezsku početných připomínek zločinu. A opožděné kajícínosti.

„Tady se rozloučíme,“ rozhodl Reynevan.

Sulimský na něho pohlédl, ale neřekl ani slovo.

„Tady se rozloučíme,“ zopakoval mladík. „Stejně jako ty se nebudu ohlížet na hundsfeldy. Stejně jako tobě se též mně přičí podlost a malověrnost. Vracím se k Adéle. Protože... Ne kvůli tomu, co říkal ten Hans...Mé místo je u ní. Nebudu utíkat jako zbabělec, jako zloděj. Postavím se tomu, čemu se budu muset postavit. Stejně jako ty u Německého Brodu. Šťastnou cestu, šlechtný pane Záviši.“

„Šťastnou cestu, Reinmare z Bělavy. Dávej na sebe pozor.“

„Ty také. Kdo ví, snad se ještě setkáme.“

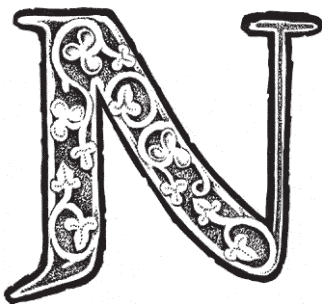
Záviš Černý z Garbova se na něho opět tak dlouho díval.

„Nesoudím,“ řekl nakonec.

Kapitola pátá

v níž Reynevan zprvu na vlastní kůži zkusí, jak se cítí vlk lapený do pasti. Posléze potká Nicolettu Zlatovlasou. A nakonec odpluje s proudem řeky.

Na rozcestí za lesem stál kamenný kříž. Jedna ze zde ve Slezsku početných připomínek zločinu. A opožděné kajícínosti.

Ramena kříže byla ukončena do tvaru jetelových lístků. Na jeho podstavci byla vytesána sekera – nástroj, jímž kajícíník poslal na onen svět nějakého svého bližního. Popřípadě více bližních.

Reynevan si jej prohlédl a zaklel. Byl to tentýž kříž, u něhož se před dobrými třemi hodinami rozloučil se Závišem.

Zavinila to mlha, která se od rána válela po lukách a plížila mezi stromy v lese. Zavinilo to mrholení, které klamalo oči. A zavinil si to sám Reynevan. Únavou a nevyspáním, roztržitostí vyvolanou myšlenkami na Adélu a plány na její osvobození. A možná to byla vina bludiček, samovíl a mavek, divů a lesoviků, undin a urlichtů.

Nemělo smysl hledat v této chvíli něčí vinu, Reynevan to dobře věděl. Bylo zapotřebí střízlivě zhodnotit situaci, stanovit nějaký plán a postupovat podle něj. Mladík sesedl, opřel se o kříž a zamyslel se. Zatímco měl být po třech hodinách jízdy už někde v půli cesty do Běrutova, celé ráno bloudil v kruhu, až se ocitl tam, odkud vyrazil – čili nedaleko Břehu, zhruba míli od městských bran.

Možná, napadlo ho, řídil moje kroky osud. Ukazuje mi, co mám podniknout. Využít toho, že jsem blízko Břehu, zajet do města a požádat o pomoc přítele ve špitále svatého Ducha. Nebo bude lépe neztrácet čas a podle původního plánu jet k Běrutovu, do Lhoty. Za Adélou.

Rozhodl se, že Břehu se musí vyhnout. Všichni, bezpochyby i Štercové, věděli o jeho přátelských vztazích s brežskými ducháky. Kromě toho vedla přes Břeh cesta do Malé Olešnice, kam ho chtěl poslat kníže Konrád. Kníže to jistě myslel dobře, avšak Reynevan neměl chuť strávit třeba i pár let jako kajcník u johanitů. Navíc se někdo z Kantnerova početného průvodu mohl neúmyslně podřeknout anebo se úmyslně nechat podplatit, v tom případě by už Štercové číhali na cestě.

Takže Adéla, pomyslel si, jedu za Adélou. Jako Tristan za Isoldou, jako Lancelot za Gueneverou, jako Guinglain za Esmeraldou, jako Palmerin za Polinardou, jako Medoro za Angelikou, trochu zaslepeně, trochu pošetile, ba hloupě lezu lvovi do tlamy. Ale za prvé: moji pronásledovatelé to nebudou očekávat, mohu je tím zaskočit. Za druhé: Adéla mne potřebuje, čeká a určitě teskní. Nemohu ji nechat déle samotnou.

Ustarané čelo se mu rozjasnilo a postupně, jako pod dotekem čarodějně hůlky, se začala rozjasňovat také obloha. Stále bylo vlhko, ale již bylo cítit sluneční paprsky prodírající se mlhou a z jednoduše šedi se začaly vynořovat jednotlivé barvy. Až doposud zaražené mlčící ptáci začali nesměle pípat a za pár chvil se rozezpívali na všech stranách. Stezky vedoucí z rozcestí tonuly již jen v řídkém oparu, nicméně Reynevan stejně nevěděl, po které z nich se musí vydat.

Ale na to, jak se vyvarovat bludného mámení, je také způsob. Hněvaje se sám na sebe, že si na to nevzpomněl dříve, rozhrnul Reynevan nohou travu pod křížem a prošel kousek podél cesty. Snadno našel to, co hledal: pryšec, planý kmín a drobnými kvítky obsypaný zdravínek. Otrhal lístky a holá stébla poskládal k sobě. Chvilku vzpomínal, jak má uvázat *nauz* – návaz, jak má proplést prsty. A jak odříkat zaklínadlo:

*Jedna, dvě, tři
Wolfsmilch, Kümmel, Zahntrost
Binde zu samene
Semitae eorum incurvatae sunt
Tudy vede cesta přímá*

Jedna z cest jako by se vlivem zakletí stala na okamžik příjemnější, lákavější, zvoucí. Přitom by bez pomoci kouzelného návazu Reynevan nikdy nehádal, že právě ten směr je správný. Věděl však, že návaz nelže.

*

Nejel ani moc dlouho, když uslyšel štěkot psa a kejhání hus. Krátce nato ho v nose zašimral dým. Voňavý dým udírny, v níž bez nejmenších pochyb viselo něco chutného. Možná buček, možná dokonce šunka. Reynevan čenichal tak zaujatě, že zapomněl na boží svět a ani si nevšiml, jak ho kůň donesl na dvůr zájezdní hospody.

Pes na něj zaštěkal, ale víceméně z povinnosti, houser zasyčel na koňské spěnky. Vůni uzeneho doplnila vůně čerstvě upečeného chleba, kterou nepotlačil ani zápach na dvoře povinného hnojiště.

Reynevan seskočil na zem a uvázal siváka k zábradlí. Čeledín, který opodál hřebelcoval koně, si ho nevšiml, měl dost své práce. Reynevanovu pozornost přitáhlo něco jiného: na jednom trámku visel na barevných nitkách *hex* – tři větvičky svázané do trojúhelníku a opletené věnečkem z ovadlého jetele a žlutých pryskyřníků. Mladíka to příliš nepřekvapilo, magie byla poměrně rozšířena a prostí lidé používali magická znamení, i když mnohdy ani nevěděli, co znamenají a k čemu slouží. Uvědomoval si, že ode všeho zlého chránící *hex*, třebaže neumělý, mohl zmýlit jeho návaz.

Tohle mne sem přivedlo, pomyslel si. K čertu. Ale když už jsem tady...

Vstoupil do šenku. Musel sklonit hlavu pod nízkou zárubní. Blány v malých oknech propouštěly jen trochu denního světla, a tak příšeří v místnosti pomáhala rozhánět záře ohně v krbu. Nad ohněm visel kotlík, z něhož čas od času unikala pěna – v plamenech syčela a měnila se v oblaka páry. Hostů v krčmě bylo málo, vlastně jen u stolu v koutě seděla čtveřice mužů, nejspíše místních sedláků, v šeru to nešlo poznat.

Sotva se Reynevan posadil na lavici, děvečka před něho postavila misku. I když měl v úmyslu pouze si koupit chléb a pokračovat v cestě,

zadržela ho libá vůně a protestující žaludek. V misce byly šhubánky zalité rozpuštěnou slaninou. Položil na stůl groš – jeden z těch mnoho, jež dostal od Kantnera.

Děvečka mu podala dřevěnou lžici. Když se k němu sklonila, ucítil vůni bylin.

„Spadls do nesnázi jako slíva do povidel,“ zašeptala. „Seď klidně, už tě viděli. Skočí na tebe, jakmile se hneš. Seď jakoby nic.“

Odešla ke krbu a zamíchala to, co se vařilo a pěnilo v kotli. Reynevan strnule zíral do misky se šhubánky. Jeho oči postupně přivykly šeru. Natolik, aby rozeznaly, že čtyři muži u stolu mají zbraně, takže nejde o žádné vesničany. A že si ho všichni čtyři pozorně prohlížejí. V duchu proklel svoji neopatrnost.

Děvečka se vrátila.

„Zůstalo nás málo na tomto světě,“ zašeptala, předstírajíc, že utírá stolní desku, „než abych tě nechala zahubit, synku.“

Položila před něj ruku a Reynevan spatřil na jejím malíčku prskyňník podobný těm v hexu před hospodou. Stonek byl kolem prstu uvázán tak, že žlutý kvítek tvořil jakoby očko prstýnku. Reynevan vydechl a mimoděk se dotkl knoflíku, na kterém měl spletené stvolly pryšce, zdravínku a kmínu. Děvečka kývla hlavou a její oči se zaleskly.

„Viděla jsem to, hned jak jsi vstoupil,“ řekla tiše. „Věděla jsem, že právě po tobě ti čtyři honící psi jdou. Pomohu ti. Je nás už málo, jestli si nebudeme vzájemně pomáhat, zmizíme ze světa docela. Jez a dělej jakoby nic.“

Jedl velmi pomalu a mráz mu běhal po zádech, jak na sobě cítil upřené pohledy ozbrojených mužů. Děvečka zachrastila nádobím, přiložila do ohně, zavolala na někoho do vedlejší jizby, odběhla a hned se vrátila. S koštětem.

„Nechala jsem,“ oznámila potichu, zametajíc kolem jeho stolu, „odvést tvého koně za humna, ke chlěvu. Až to začne, utíkej těmi dveřmi vzadu, co jsou zakryté rohoží. Za prahem si dej pozor. Na tohle...“

Předstírajíc, že uklízí, zvedla dlouhé stéblo slámy. Kradmo, leč obratně na něm uvázala tři uzlíky.

„O mě se nestarej,“ špitla. „Mě si nikdo nevšímne.“

„Herto!“ zavolal krčmář. „Je třeba vytáhnout chleby z pece. Hoď sebou, šmudlo!“

Děvečka odešla, schýlená, šedivá, nijaká. Skutečně si jí nikdo nevšímal. Nikdo kromě Reynevana, na něhož při odchodu upřela pohled palčivý jako řeřavé uhlí.

Čtyři v koutě se pohnuli, vstali. Skřípající kůží, chřestíce osníří a zvoníce ostruhami vykročili k jeho stolu. Reynevan opět v myšlenkách proklel svůj nerozum.

„Pan Reinmar von Bielau. Zde, přátelé, sami vidíte, co znamená lovecká zkušenost. Je-li zvěř dobře obklíčena, dobře vehnána do léčky, stačí jen maličko štěstí a lovec má kořist jistou. A to štěstí se na nás dnešního dne vsutku usmálo.“

Dva muži stanuli každý z jedné strany, jeden zprava, jeden zleva. Třetí se postavil mladíkovi za záda. Čtvrtý, ten, který promluvil, přistoupil zepředu a nečekaje na pozvání, posadil se naproti Reynevanovi. Nosil vousy, na sobě měl železnými cvočky pobíjenou brigantinu.

„Nebudeš,“ nezeptal se, spíše oznámil, „klást odpor, vzpouzet se a vzdorovat. Co? Bělavo?“

Reynevan neodpověděl, držel lžící mezi ústy a okrajem misky, jako kdyby nevěděl, co si s ní má počít.

„Nebudeš,“ ujistil sebe a všechny kolem vousáč v brigantině. „Víš přece, že by to bylo zbytečné a hloupé. My proti tobě vůbec nic nemáme, je to jenom naše práce. A abys věděl, svou práci si vždy rádi usnadníme. Začneš-li jančit anebo dělat rozruch, raz dva tě zklidníme. Třeba ti o hranu tohoto stolu přerazíme ruku. Je to vyzkoušený způsob, po takovém zákroku bychom tě nemuseli ani svazovat. Řekls něco, nebo se mi to jenom zdálo?“

„Nic,“ vypravil Reynevan ze sevřeného hrdla odpověď, „jsem neřekl.“

„To je dobře. Klidně dojez. Na Sterzendorf je daleko, proč bys měl jet o hladu.“

„Tím spíše,“ dodal ten napravo, v kroužkové košili a železných chráničích předloktí, „že na Sterzendorfu tě asi nepohostí.“

„A kdyby,“ ozval se ten neviditelný za Reynevanovými zády, „tak dozajista ne něčím, co by ti přišlo k chuti.“

„Jestli mě pustíte... Zaplatím vám...“ vysoukal ze sebe Reynevan. „Dám vám více než Štercové.“

„Urážíš naše řemeslo,“ řekl vousáč v brigantině. „Jsem Kunz Aulock, říkají mi Kyrieleison. Mně lze zaplatit, ale ne mě podplatit. Tak se pusť do jídla a nezdržuj.“

Reynevan jedl, ale šhubánky ztratily veškerou chuť. Kunz Aulock vulgo Kyrieleison si zastrčil za opasek palcát, který doposud držel v ruce, a začal si natahovat rukavice.

„Neměl sis,“ poznamenal, „začínat s cizí manželkou.“

Když se nedočkal odpovědi, pokračoval:

„Nedávno jsem čirou náhodou slyšel jednoho pátera, jak citoval nějaký list, mám dojem, že k židům. Nějak takhle: každé přestoupení a neposlušství dojde spravedlivé odplaty – *iustam mercedis retributionem*. Po našem to značí, že když jsi něco provedl, musíš být připraven nést následky. Dám ti příklad. Pohleď vpravo, to je pan Stork z Gorgovic. Má podobné záliby jako ty. Není to tak dávno, co jedné opolské měštce provedl něco, zač by byl, kdyby ho chytli, lámán kolem. Hleď a obdivuj, kterak pan Stork svůj úděl statečně snáší, jak má stále jasnou tvář i zrak. Vezmi si z něj příklad.“

„Vezmi si příklad,“ zavrčel Stork, který měl ve skutečnosti tvář poďobanou a oči vodnaté. „A už vstaň. Je čas jít.“

V té chvíli je ohlušila strašná rána. Vybuchl krb. Vyplivl do šenku oheň, snop jisker, mračno dýmu a závěj sazí. Kotel vyletěl jako vystřelen z praku, udeřil o podlahu, vyšplíchla z něj vroucí polévka. Kyrieleison vyskočil a Reynevan na něho převrátil stůl. Odrazil se i s lavicí dozadu a misku s nedojedenými škusánky hodil rovnou do Storkova poďobaného obličejce. A vrhl se k zadním dveřím. Jeden z mužů ho stačil popadnout za límec, avšak Reynevan absolvoval studia v Praze, chytali ho za límec snad všichni krčmáři na Starém, Novém i Menším Městě pražském, když utíkal bez placení. Teď se přikrčil, udeřil loktem, až to křuplo, a skočil ke dveřím. Vzpomněl si na varování a hbitě se vyhnul za prahem ležící zauzlené slámě.

Pronásledující ho Kyrieleison, to se rozumí, o kouzelné slámce nic nevěděl, na prahu klopýtl a natáhl se jak široký, tak dlouhý na drůbeží a prasaty podělaném dvorku. Vzápětí o něj zakopl Stork z Gorgovic a na oba dva dopadl celou vahou jejich třetí kumpán. Mezitím už Reynevan seděl v sedle připraveného koně a pobízel ho rovnou přes záhony, přes řádky zelí a keře angreštu. V uších mu svištěl vítr, za sebou slyšel řev, nadávky, kdákání slepic a kvičení vepřů.

Když zaslechl dusot kopyt a pokřik pronásledovatelů, byl už mezi vrbami na břehu vypuštěného rybníka. Místo aby jej objel, pustil se po úzké hrázce. Srdce se mu několikrát málem zastavilo, když koňská kopyta sklouzla po mokřém jílu. Ale podařilo se.

Jeho pronásledovatelé se pustili za ním, ale tolik štěstí neměli. První kůň nedoběhl ani do poloviny, uklouzl a až po břicho zapadl do bahna. Druhý zařehotal, vzepjal se, rozbil násep podkovami a po zadku sjel rovněž do bahna. Jezdci hulákali a kleli, koně ržáli. Reynevan věděl, že musí využít výhody náskoku. Kopl siváka pata-

mi a hnal ho tryskem přes vřesoviště ke kopcům, kde se mohl ukrýt v lese. Vědom si toho, co riskuje, donutil sípajícího koně cválat do příkrého svahu. Ani na vrchu nenechal síváka odpočinout a pobídl ho směrem ke stromům. A u nich mu zcela nečekaně vjel do cesty jezdec.

Sívák se postavil na zadní a zarehtal. Reynevan se stěží udržel v sedle.

„To bylo dobré,“ poznamenal jezdec. Vlastně jezdce, na koni totiž seděla dívka. Bezpochyby urozená panna. Vysoká a zteplilá, v mužském oděvu, v přiléhavém sametovém kabátci, pod krkem rozepnutém, takže bylo vidět sněhobílou košili. Přes rameno měla přehozen tlustý plavý cop, vlasy ukryté pod sobolí čapkou ozdobenou volavčím pérem a zlatou broží s leštěným safírem. Samotný drahokam měl určitě cenu prvotřídního jezdeckého koně.

„Kdo tě pronásleduje?“ zvolala, zkušeně uklidňujíc tančící klisnu. „Právo? Odpověz!“

„Nejsem zločinec...“

„Proč tedy?“

„Pro lásku.“

„Ha, to jsem si mohla myslet. Vidíš tu řadu stromů? Pod nimi teče Stobrava. Ujížděj k řece a schovej se v rákosí na levém břehu. Já je odlákám. Dej mi svůj plášť.“

„Ty? To nemohu...“

„Dej sem ten plášť! Jezdíš dobře, ale já jezdím ještě lépe. To je ale dobrodružství! Až o tom budu vyprávět, Alžběta a Anna zblednou závistí!“

„Vzácná slečno...“ vykoktal Reynevan. „To nejde... Co když tě dostihnou?“

„Oni? Mne?“ zasmála se, mhouříc oči modré jako tyrkysy. „Ty žertuješ!“

Její klisna, shodou okolností také sívá, pohodila krásnou hlavou a zatančila na místě. Reynevan byl nucen dát té zvláštní dívce za pravdu. Na první pohled poznal, že její kůň je ještě cennější než safírová brož na její čapce.

„Je to bláznivý nápad,“ řekl, podávaje jí plášť. „Ale děkuji. Odvděčím se...“

Z úpatí kopce bylo slyšet pronásledovatele.

„Neztrácej čas!“ křikla dívka, přetahujíc si přes hlavu kapuci. „Ujížděj ke Stobravě!“

„Paní... Tvé jméno... Řekni mi, jak...“

„Nicoletta. Ty můj za lásku pronásledovaný Aucassine. Jeed!“

Pobídla klisnu do běhu. Byl to spíše let než běh. Přehnal se po úbočí jako vichřice, ukázala se pronásledovatelům a pustila se přes vřesoviště takovou rychlostí, že Reynevan okamžitě zahnal výčitky svědomí. Pochopil, že plavovlasá amazonka v ničem neriskovala. Těžcí koně nesoucí dvěstěliberní chlapiska ve zbroji nemohli závodit s ušlechtilou kobyloou nesoucí pouze štíhlou dívčinu v lehkém sedle. Jezdkyně se takřka nedala sledovat ani očima, za pár okamžiků zmizela z dohledu. Avšak pronásledovatelé se hnali po její stopě, vytrvale, neúprosně.

Mohou ji unavit vytrvalým klusem, napadlo Reynevana. I tu její rychlonohou klisnu. Ale ihned se uklidnil. Jezdkyně má bezpochyby někde nablízku početný doprovod. Na takovém koni a tak vystrojená mohla být jedinečnou vznešeného původu, takové nejždí samy po lesích.

Zamířil s koněm k řece, jak mu dívka poradila.

A určitě, přemítal cestou, se nejmeneje Nicoletta. Vysmívala se mi, nešťastnému Aucassinovi.

*

Skryt v olšínách na břehu Stobravy Reynevan si oddechl, ba cítil se dokonce hrdě a zmužile jako Roland neb Ogier, vždyť podoben svým hrdinům oklamal a zmátl hordy pronásledujících ho Maurů. Sebevědomí ho však záhy opustilo, když ho potkala veskrze nerytířská nehoda. Přihodilo se mu něco, co se nikdy nestalo žádnému z legendárních hrdinů: ani Rolandovi, ani Ogierovi, ani Aistulfovi, ani Renaultovi z Montalbanu, ani Raoulovi z Cambrai. Zcela prozaicky mu začal kulhat kůň.

Reynevan sesedl, jakmile ucítil nevyrovnaný rytmus kroků svého síváka. Prohlédl mu nohu, kopyto i podkovu, avšak nic nezjistil. Musel tedy pokračovat pěšky a vést kulhající zvíře za uzdu. Pěkně to vedu, přemítal, od středy do pátku jsem zničil dva koně, jeden je uštváný, druhý zchromlý.

Ke vši smůle se z protějšího, vyššího břehu Stobravy nečekaně ozvalo řehání koní a hvízdání mužů. A pak kletby a rozkazy vykřikované známým hlasem Kunze Aulocka zvaného Kyrieleison. Reynevan zatahl koně do křoví a položil mu dlaň na nozdry, aby ani nezafrkal. Povely a nadávky posléze zanikly v dálce.

Dohonili tu dívku, pomyslel si a srdce mu spadlo až někam do podbřišku. Kupodivu ne tak strachem jako výčitkami svědomí. Dohonili ji a...